

Commission d'enquête
parlementaire chargée d'enquêter
sur le traitement des abus sexuels
commis au sein et en dehors de
l'Église, y compris sur leur traitement
judiciaire, et sur leurs conséquences
actuelles pour les victimes et pour la
société

du

VENDREDI 19 AVRIL 2024

Matin

Parlementaire onderzoekscommissie
belast met het onderzoek naar de
aanpak van seksueel misbruik, in de
Kerk en daarbuiten, met inbegrip van
de gerechtelijke behandeling, en de
gevolgen op vandaag voor
slachtoffers en samenleving

van

VRIJDAG 19 APRIL 2024

Voormiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 11 h 10 et présidée par Mme Sophie De Wit. De openbare commissievergadering wordt geopend om 11.10 uur en voorgezeten door mevrouw Sophie De Wit.

Échange de vues avec les représentants du Conseil supérieur de la Justice sur le rapport du CSJ sur le dossier Calice avec:

- Mme Hilde Melotte, présidente du Conseil supérieur de la Justice;
- Mme Valérie Delfosse, présidente de la commission d'avis et d'enquête réunie au Conseil supérieur de la Justice;
- M. Davy Jordens, membre magistrat de la commission d'avis et d'enquête réunie du Conseil supérieur de la Justice et président du groupe de travail enquête spéciale Calice;
- M. Daan Vyverman, premier auditeur du Conseil supérieur de la Justice.

Gedachtewisseling met de vertegenwoordigers van de Hoge Raad voor de Justitie over het verslag van de HRJ over het dossier Kelk met:

- mevrouw Hilde Melotte, voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie;
- mevrouw Valérie Delfosse, voorzitter verenigde advies- en onderzoekscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie;
- de heer Davy Jordens, lid-magistraat verenigde advies- en onderzoekscommissie Hoge Raad voor de Justitie en voorzitter werkgroep bijzonder onderzoek Kelk;
- de heer Daan Vyverman, eerste auditeur Hoge Raad voor de Justitie.

De **voorzitster**: Collega's, dinsdag kregen wij toelichting van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) met betrekking tot het rapport naar aanleiding van haar onderzoek naar Operatie Kelk.

U hebt dat rapport ondertussen allen grondig kunnen lezen. Vandaag is het woord aan u om daar vragen over te stellen.

De heer Heimans is verontschuldigd. Hij keek hier heel hard naar uit en was hier graag geweest vandaag, maar hij is ziek. Hij heeft de commissie een aantal vragen bezorgd, die wij dan in zijn plaats zullen stellen.

Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de Hoge Raad, ik zal mijn vragen gewoon opsommen, zonder al te veel poespas.

Ik dank u voor het verslag, dat ik heel duidelijk vond en dat breed op de zaken inging. Toch blijven er voor ons nog een paar dingen openstaan.

Mijn eerste vraag gaat over de zittingen voor de kamer van inbeschuldigingstelling (KI) die zonder de aanwezigheid van de burgerlijke partijen hebben plaatsgevonden.

Is het bij de KI van Brussel gebruikelijk dat burgerlijke partijen in die procedure niet betrokken worden, of was deze zaak een uitzondering? Het antwoord op die vraag kan tekenend zijn. Had de al dan niet aanwezigheid van de burgerlijke partijen bij toepassing van artikel 235*bis* reeds eerder of elders voor discussie gezorgd? Zo ja, was daarover dan al rechtspraak of rechtsleer verschenen?

Mijn tweede vraag gaat over magistraat X, die zich na 2012 uit de zaak heeft teruggetrokken, maar wegens een verzoek tot wraking in 2014 toch als voorzitter van de KI zetelde voor hetzelfde dossier. U stelt op dat vlak een disfunctie vast.

Werd die magistraat ook door u als Hoge Raad ondervraagd over dat aspect? Zo ja, welke reden werd opgegeven voor het feit dat magistraat X daarin twee jaar later toch opnieuw een functie heeft opgenomen? Het feit dat het federaal parket dat niet heeft opgeworpen tijdens de zitting van de KI in 2014, wordt door de HRJ – naar mijn mening terecht – beoordeeld als een disfunctie. Heeft het federaal parket u een argument geleverd voor de reden waarom dat niet gebeurd is?

Mijn derde vraag gaat over de overdracht van het dossier naar een nieuwe onderzoeksrechter in 2012. Bij die overdracht bleken 445 processen-verbaal te zijn verdwenen. U zegt dat dit uiteindelijk geen gevolgen heeft gehad voor de straf-procedure, omdat die pv's nadien in kopie zijn toegevoegd en de KI vervolgens geoordeeld heeft dat het dossier terug volledig was. In zekere zin is dat jammer, want over de verdwijning van die pv's blijven vragen zinderen, zoals: hoe kon dat gebeuren? Wat kan daarachter hebben gezeten, zelfs als naderhand vastgesteld kon worden dat er kopieën werden gemaakt?

Er wordt verwezen naar een opsporingsonderzoek naar de verdwenen stukken, dat door de procureur zou zijn gevoerd. U geeft echter aan dat u bij de Hoge Raad niet op de hoogte bent van de resultaten daarvan. Moeten we dat dan zo begrijpen dat dit onderzoek afgesloten is en dat er op zich geen resultaten zijn meegedeeld? Of heeft de Hoge Raad geen inzage gekregen in dit opsporingsonderzoek? Dat blijft natuurlijk een open vraag, of een interessante piste waar wij misschien wel meer over zouden moeten weten.

Ik heb nog twee kleine vragen.

In augustus 2010 is er een ontmoeting geweest tussen de heer Keuleneer, als advocaat, en enkele leden van het parket-generaal. Enkele dagen later – dat is ook goed weergegeven in het rapport – wijzigde het parket-generaal zijn standpunt in de vordering die het eerder had genomen ten aanzien van de KI. Is het in het algemeen ongebruikelijk, volgens u, dat er gesprekken plaatsvinden tussen advocaten en het openbaar ministerie over het verloop van het onderzoek en de procedure? Waarom wordt de ontmoeting in kwestie door de Hoge Raad als opmerkelijk beschouwd en als een mogelijke aanwijzing van het uitoefenen van druk door de kerk op het gerecht? Graag krijg ik daar toch iets meer uitleg over.

Tot slot, als er één duidelijke conclusie te trekken valt, is het wel dat het onderzoek veel te lang heeft geduurd, en nog altijd duurt. Spijtig genoeg geldt dat niet alleen voor dit onderzoek, maar dit is toch

wel een zeer schrijnend voorbeeld. U hebt daar een aantal mogelijke verklaringen voor gegeven. Voor de slachtoffers komen die waarschijnlijk niet overtuigend over. Zij denken niet "nu begrijpen wij het, daarom was dat zo". Ik meen dat u zelf ook wel weet dat dit eigenlijk niet te verdedigen is. U hebt het eigenlijk ook heel duidelijk gezegd.

Ik meen dat wij, als wetgever, maar zeker ook justitie, ter zake voor een uitdaging staan die absoluut aangepakt moet worden. Wij kunnen daar als beleidsmakers waarschijnlijk nog een rol in spelen. Daarom is mijn vraag aan u of u van de HRJ op dat vlak nog duidelijkere aanbevelingen voor ons hebt? Hoe kunnen wij in de toekomst vermijden dat slachtoffers van zulke gruwelijke misdaden zolang op gerechtigheid moeten wachten? Ik meen dat wij het over de partijgrenzen heen wel eens kunnen zijn met de Hoge Raad dat dit voor de maatschappij niet meer goed te praten valt.

Tot daar mijn vragen. Dank u wel.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Bedankt voor de voorstelling van het rapport woensdag, mijn felicitaties daarvoor. Het is vrij duidelijk en helder. Er zijn negen disfuncties beschreven en er worden ook heel nuttige aanbevelingen gedaan. Bij het lezen van het rapport krijgen we echter het gevoel dat we graag bij die ondervragingen aanwezig waren geweest.

Ik probeer niet in herhaling te vallen, zodat we niet te veel dubbele vragen stellen. Op pagina 5 van het verslag gaat het over de nota's van het informele overleg tussen de magistraten, die niet konden worden meegedeeld aan de Hoge Raad. U had daar geen toegang toe. U hebt verschillende keren gevraagd naar de werkkaften, dienstbrieven en dergelijke. Als u die wel had gehad, had dit wellicht antwoorden kunnen geven op vragen die nu onbeantwoord blijven.

U hebt aangedrongen. Wij zijn een onderzoeks-commissie. Hebt u ooit overwogen om ons te vragen om u te helpen? Wij konden die documenten immers wel in beslag genomen hebben. Als de documenten er niet meer zijn en ze zijn vernietigd, kunnen we ze niet meer naar boven toveren. Het was misschien wel een mogelijkheid geweest als er een manifeste onwil was en de documenten er waren. Dat kon het onderzoek ook vooruitgeholpen hebben.

Helemaal in het begin van het dossier is er een pv, van 4 juni 2010, van de heer Peter De Waele, over een contact met de heer Rik Devillé, van 11 mei 2010. Dat is overgezonden naar het parket op 24 juni. Het duurt dus eerst 20 dagen voor het

pv wordt overgezonden aan het parket. Is dat niet lang of is dat normaal? Andere pv's werden binnen de 3 dagen overgemaakt. Het is ook anderhalve maand na het contact met de heer Devillé. Waarom heeft het zolang geduurd of is dat in normale omstandigheden ook wel zo? Hebt u een verklaring daarvoor? Ik ben zelf geen onderzoeksrechter, dus ik kan niet weten hoe de praktijk is, maar die data en de toch wel lange duur vielen mij op.

Ten derde kom ik tot de huiszoeking in Mechelen. Op pagina 15 van het rapport staat het volgende: "Omdat de onderzoeksrechter geen duidelijke info krijgt over de dossiers van seksueel misbruik of de archieven, wordt het hele gebouw systematisch doorzocht."

Ik interpreteer dat als volgt: de federale gerechtelijke politie en de onderzoeksrechter komen aan en vragen eerst vriendelijk of men hen dossiers van seksueel misbruik kan bezorgen. Normaal doet men dat eerst. Wil dat dan zeggen dat de bisschop, de aartsbisschop of wie dan ook niet spontaan zijn overgegaan tot het tonen van de lokalen waar die dossiers zich bevonden, waardoor de politie verplicht was om het hele gebouw te doorzoeken, waardoor zij finaal op de zolder terecht kwamen en het al later op de dag was? Moet ik dat zo interpreteren?

Het beeld – zeker door het beeld van het gooien van de dossiers – ontstaat immers dat die mannen daar zijn binnengevallen en gewoon alles hebben meegenomen. Die perceptie leeft, maar als het zo is dat men eerst heel vriendelijk heeft gevraagd om de dossiers te bezorgen en men deed dat niet of men wou dat niet of men zei dat men niet wist waar ze waren, dan is dat ook een verklaring waarom er 931 dossiers zijn meegenomen. Dat is relevant voor de beeldvorming. Kunt u daar iets meer over zeggen?

Ten vierde, op pagina 17 hebt u het over de discussie over de uitbreiding van de vordering van 25 juni 2010. Het is blijkbaar niet zo heel duidelijk hoe die uitbreiding er is gekomen. Het kon niet echt worden achterhaald of de onderzoeksrechter al dan niet die uitbreiding heeft gevraagd. Als er een uitbreiding van een vordering wordt gevraagd, is daar dan normaal geen schriftelijk spoor van? Ik weet dat men misschien wel op het terrein bezig is, maar gebeurt zo'n uitbreiding dan niet formeel met een brief of een kantschrift? Ik kan mij niet voorstellen dat dat enkel mondeling gebeurt en als het mondeling gebeurt, dan moet dat nadien toch ergens een schriftelijke bekrachtiging krijgen? Hoe verloopt een uitbreiding van een vordering in de theorie en in de praktijk?

Ten vijfde, op pagina 26 staat dat meester

Keuleneer op zijn vraag contact had met twee magistraten van het parket-generaal. We kunnen de precieze inhoud van dat gesprek niet reconstrueren. Werden die twee magistraten ondervraagd? Is een van die magistraten misschien niet meer in leven of niet meer te vinden? Er waren immers een aantal mensen die niet meer ondervraagd konden worden. Wat zeggen zij daarop? Wat zegt meester Keuleneer daarover? Kunt u daarop iets dieper ingaan? Ik vermoed namelijk dat u daarover wel vragen gesteld hebt. Men kan natuurlijk ook zeggen dat men niet meer weet wat daar gezegd werd. Dat is klassiek. We hebben dat hier de laatste maanden vaak gehoord, wanneer de vragen wat moeilijker werden. Dan is er blijkbaar plots acuut geheugenverlies.

Ik heb ook nog een zesde vraag, over de verdwijning van de 445 originele pv's. Die komt op een aantal plaatsen terug in het rapport. Er is onder andere sprake van zakken die klaar staan omdat griffier A ze zou meenemen naar huis. Op een andere plaats in het rapport staat echter dat er mogelijk ook magistraten betrokken zijn bij de verdwijning van de pv's. Aan de ene kant heeft griffier A de pv's mogelijk meegenomen, maar u legt ook een link naar de mogelijke betrokkenheid van magistraten.

Ik heb het een beetje moeilijk met de conclusie die u daaruit trekt. Strikt juridisch begrijp ik die. U zegt dat u de pv's hebt kunnen terughalen en dat er nog wel kopieën circuleerden bij het parket of bij de politie. Men heeft die dus opnieuw in het dossier kunnen brengen. Dat had dan geen verder gevolg voor het verloop van de strafrechtelijke procedure, zegt u. Dat heeft echter wel andere gevolgen. Het klinkt een beetje alsof er een probleempje was, maar dat het opgelost werd en dat alles gewoon verder kon gaan. Ik vind dat echter problematisch.

Wat voor pv's waren dat? Hebt u dat kunnen achterhalen? Waren dat lukraak 445 pv's of waren dat bijvoorbeeld pv's van ondervragingen van slachtoffers of kerkelijke autoriteiten? Hebt u kunnen nagaan of het een specifieke categorie van pv's was of waren ze gewoon lukraak, uit een bepaalde periode, en moeten we daar niet veel meer achter zoeken?

Mijn laatste vraag gaat over het fameuze arrest van 20 maart 2014 van de KI, opnieuw voorgezeten door onze bekende magistraat X.

Het federaal parket moest geweten hebben dat magistraat X al eerder was gewaakt, zegt u. Ik neem aan dat u het federaal parket daarover ook hebt ondervraagd. Ik weet ook niet of u de magistraat van het federaal parket die aanwezig

was op die zitting zelf daarover ook hebt ondervraagd. Wat zeggen zij? Wat zegt de magistraat? Wat zegt het federaal parket? Wisten ze dat magistraat X ooit al was gewraakt? Of zeggen ze: we wisten het niet, we waren het vergeten, we houden dat niet bij? Welke uitleg geven zij? Als ze het wisten, moeten ze wel kunnen uitleggen waarom ze daarover geen opmerking hebben gemaakt. Als ze het niet wisten, is de vraag hoe het komt dat ze het niet wisten. Ze hadden dat minstens moeten weten. Kunt u daar meer duiding over geven?

Tot daar mijn eerste vragen, mevrouw de voorzitter.

Daniel Senesael (PS): Madame la présidente, à mon tour, je remercie les membres du Conseil supérieur de la Justice pour leur rapport, pour le travail fourni et pour leur audition que j'ai malheureusement dû suivre à distance étant souffrant ce jour-là.

On le sait, on l'a dit, on le redit, votre rapport vient tard. Ce n'est pas un reproche. La tâche était complexe et énorme et les délais à tenir très difficiles. Nous le savons aussi dans cette commission, nous courons après le temps et devons prendre le temps en même temps pour faire correctement notre travail.

De temps, il en était beaucoup question dans votre rapport. D'abord, cette ligne du temps qui rappelle l'avant-mise à l'instruction avec les commissions Halsberghe et Adriaenssens notamment, puis le déroulé de tous les faits importants depuis la mise à l'instruction. Le premier constat n'est pas un scoop. Il s'est écoulé près de quatorze ans depuis la mise à l'instruction du dossier Calice et le parquet n'a à ce jour toujours pas rédigé ni finalisé ses réquisitions. Près de quatorze ans! Ce temps est inhabituellement long, soulignant un véritable dysfonctionnement et une blessure pour les victimes évidemment.

Votre rapport a cette force de donner corps et arguments à ce ressenti que nous avons face à une telle lenteur qu'on ressentait inhabituelle. Votre rapport atteste du caractère anormalement long mais avance aussi une série de faits qui, pour les profanes que nous sommes ou plutôt pour le profane que je suis, peuvent expliquer mais pas excuser de tels délais: quatorze ans!

Des procédures dans la procédure, des appels, des pourvois en cassation, des devoirs d'enquête complémentaires... Quatorze ans mais toujours pas de procès, toujours pas de réquisition du parquet fédéral! Je ne referai pas votre travail. Je tiens vraiment à souligner qu'il donne corps à un

sentiment d'échec, à un sentiment de dysfonctionnement qui frappe les victimes en plein visage.

Sur le fond, dans les réponses aux questions que vous vous êtes posées, votre rapport est nuancé et étayé. Je ne reviendrai pas sur tous les points. Nuancé, dis-je. Vous l'avez été durant votre présentation, par exemple quand vous avez évoqué la question des influences. Cette question est évidemment l'une des plus sensibles. L'Église a-t-elle pesé de tout son poids pour museler et entraver l'enquête? La justice a-t-elle cherché à protéger l'Église? Cette question d'éventuelles pressions est sensible car elle est inextricablement liée au ressenti des victimes et à l'attitude que l'Église a aussi adoptée dans ses réactions trop partielles, trop tardives, trop timides, insuffisantes ou déplacées face aux révélations et au caractère systémique des abus sexuels commis au sein de l'Église.

Qu'avez-vous dit? "On ne peut pas démontrer une telle influence mais on ne peut pas l'exclure non plus." Pour étayer cette nuance, vous nous relatez des faits. Nous avons été extrêmement choqués par ce juge récusé qui, deux ans plus tard, intervient de nouveau dans la procédure à un moment crucial, qui restatue seul, redéclare les perquisitions illégales et rend les dossiers saisis à l'Église lors d'une audience à laquelle les représentants des victimes ne sont toujours pas présents ou lors de cette réunion entre avocats de l'Église et membres du parquet. Vous dites aussi que, dans un même temps, les victimes avaient pu consulter au greffe les dossiers saisis lors des perquisitions. Vous ne pouvez ni exclure ni démontrer. C'est une qualité que de nuancer. Mais je pense aux victimes qui nous regardent et doivent se dire que, sur ce volet en particulier, notre commission n'a vraiment pas eu le temps de pouvoir aller plus loin.

Mardi, vous nous avez bien rappelé que votre mission n'était pas d'enquêter sur les faits ni de vous immiscer dans le traitement des contenus et que vous vous étiez quand même heurtés à certains obstacles. Certains de vos appels sont restés sans réponse ou des documents ne vous ont pas été transmis. C'est peut-être naïf de ma part, mais je pense que si nous avions eu plus de temps et que nous avions pu davantage coopérer, nous aurions pu lever certains obstacles avec nos compétences de commission d'enquête. Mais c'est une autre histoire.

Je voudrais revenir sur certaines de vos recommandations, et particulièrement celles qui suggèrent d'éviter le dossier "mammoth". Comment distinguer un dossier mammoth chargé d'une appréciation négative et d'inefficacité d'un

dossier centralisé et fédéralisé pour optimiser les résultats? Quand vous n'êtes pas versé dans la connaissance des arcanes judiciaires, vous pensez un peu naïvement que la centralisation constitue, dans des dossiers-pieuvres comme celui-ci, un avantage. Le caractère systémique n'appelle-t-il pas à une centralisation ou, du moins, à une supervision?

Pouvez-vous aussi nous dire comment empêcher que les victimes et leurs représentants soient écartés d'audiences essentielles? Une initiative est-elle nécessaire?

Vous nous avez parlé de dysfonctionnements de juges d'instruction et de responsables du parquet. Les avez-vous rencontrés? Comment se justifient-ils? Certains ont-ils refusé de vous recevoir? Des magistrats peuvent-ils être sanctionnés dans ce cas-là? Voilà une série de questions qui me préoccupent quant aux dysfonctionnements dont il est fait mention.

Je voudrais terminer par une question plus personnelle. Peut-être ne trouvera-t-elle pas de réponse. J'aurais aimé savoir si les personnes que vous avez rencontrées, qui jouent ou ont joué un rôle actif dans l'enquête, avaient un regard critique sur la procédure? Ont-elles eu des mots, des attentions particulières, un peu de chaleur humaine pour ces victimes? Les victimes sont au cœur de nos préoccupations et la commission s'est engagée à trouver les meilleures solutions pour des recommandations à la hauteur de leurs attentes légitimes et de leurs espérances, que je partage.

Merci.

Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitster, ik dank de getuigen hartelijk voor de voorstelling van het rapport eerder deze week. Ik zal meteen overgaan tot mijn vragen.

Mijn eerste vraag gaat over de huiszoeken in 2010. Er wordt gewag gemaakt van de camera's die aanwezig waren, van het feit dat het parket-generaal vooraf niet op de hoogte was en van onvoldoende samenwerking tussen de procureur des Konings en het parket-generaal. Ten eerste, er wordt gemeld dat de procureur des Konings de reeks huiszoeken niet op voorhand had aangekondigd aan het parket-generaal. Wat had de procureur des Konings concreet over de huiszoeken gemeld? Ten tweede, over de tv-ploegen die in de buurt aanwezig waren, wordt geïnsinueerd dat hun aanwezigheid niet toevallig was. Hebt u de tv-zenders expliciet ondervraagd over hoe het kwam dat ze daar waren?

Inzake de beweerde clandestiene zittingen hebt u het over een disfunctie. De burgerlijke partijen werden tot drie keer toe niet opgeroepen. Disfunctie is een mooie term. U merkt op dat u het niet over 'clandestien' hebt. U hebt ook mooi uitgelegd waarom de zittingen in een achterkamertje hebben plaatsgevonden. Wat is concreet de draagwijdte van de conclusie over de disfunctie?

U wijst ook op de kopieën van brieven die stelselmatig van de advocaten naar de onderzoeksrechter en naar andere actoren werden gestuurd, zoals de federale procureur, de procureur-generaal en de minister van Justitie. In het licht van het beroepsgeheim of van het beroepsgeheim versus het algemeen belang rijst dan een vraag. Hebt u met de advocaten en met de stafhouders bekeken of het deontologisch aanvaardbaar is wat daar is gebeurd?

Over de voorzitter van de KI, die nooit had mogen zetelen, wordt aangegeven dat de betrokkenen niet begrijpen dat het federaal parket daar niet tegen optrad. Daar stopt het onderzoek. Kan wel nader worden onderzocht waarom dat niet gebeurde?

Wat betreft het lange verloop van het dossier, de KI heeft het in 2021 teruggestuurd naar de raadkamer. Sindsdien is er geen regeling van rechtspleging en is er nog steeds geen eindvordering van het federaal parket. U wees daarvoor op de aanslagen in Brussel, maar als dat het enige argument is, dan is dat toch verre van ernstig. We zijn immers al heel wat jaren verder, dus nogmaals de vraag hoe het komt dat die eindvordering nog steeds niet werd opgesteld?

Kunt u ons een oplistijng bezorgen van alle personen en instanties die u wilde ondervragen, maar die u niet te woord wilden staan? Wat wilde u hen vragen? Dit was inderdaad een huzarenstuk. In een van de aanbevelingen stond dat het moeilijk was om de personen te bereiken. Sommigen waren immers al overleden. U kon ook niet aan de rijksregisternummers komen. Als een particulier informatie nodig heeft over een rijksregister-nummer, dan stapt hij naar een gerechts-deurwaarder die alle mogelijke opzoeken kan doen. Ik begrijp de aanbeveling, maar dat kan toch niet zoveel tijd kosten? U zegt dat u de namen en de adresgegevens nodig had. Hoeveel extra tijd heeft het u gekost om aan die adressen te geraken? Hoeveel tijd is er daardoor verloren gegaan?

We zien dat een aantal zaken niet aan u werd overgemaakt. U zegt dat u geen onderzoeks-rechter bent en dat u dus niet aan die informatie

kon komen. Dat is een taak die ons werd toebedeeld.

Wij hebben op u gewacht en nu zijn we een paar weken voor het einde van onze werkzaamheden en kunnen we de informatie waaraan u niet kon geraken jammer genoeg niet aanvullen. Wij hadden gezegd dat we die verhoren zouden doen en die mensen zouden oproepen, dus dat is een heel spijtige vaststelling. We hadden dat liever een aantal maanden eerder geweten, zodat we daarop hadden kunnen anticiperen.

Koen Geens (cd&v): Mevrouw de voorzitter, ik verzaak voorlopig. Ik ben wat later aangekomen en ben nog aan het bekomen van mijn ochtendlijke college.

De **voorzitter**: Dan geven we u even de tijd.

Mevrouw Daems krijgt het woord.

Greet Daems (PVDA-PTB): Ik wil u allereerst bedanken voor uw aanwezigheid en uw bereidheid om onze vragen te beantwoorden. Ik stel vast dat er nog heel veel vragen zijn, zoveel zelfs dat de Hoge Raad voor de Justitie die niet allemaal heeft kunnen uitklaren.

Even terzijde, wij zijn niet betrokken geweest bij de gesprekken tussen de parlementaire onderzoekscommissie en de Hoge Raad voor de Justitie met betrekking tot de aanpak van het onderzoek. We stellen vast dat de Hoge Raad er niet in is geslaagd om toegang te krijgen tot de volledige werkkaften met de interne briefwisseling aan het openbaar ministerie van de procureur-generaal en de federale procureur. In deze context lijken dat toch essentiële elementen voor het onderzoek naar eventuele beïnvloeding.

Ik heb daar wel enkele vragen over. Had de parlementaire onderzoekscommissie die inzage kunnen opleggen? Had de Hoge Raad voor de Justitie daarover met de onderzoekscommissie geen afspraken kunnen maken? Kan de onderzoekscommissie dat alsnog opleggen? Alleen al om die redenen moet het onderzoek door het volgende Parlement worden voortgezet. Men kan nu nog geen conclusies trekken.

Ik ondersteun bovendien de vraag van de heer Heimans, die vandaag ziek is, naar een lijst van de personen die door de Hoge Raad voor de Justitie werden verhoord en van de personen die werden uitgenodigd maar geweigerd hebben. Kan de parlementaire onderzoekscommissie die interviews ter beschikking krijgen of zijn er wettelijke beletsels om die vrijwillig voor te leggen?

Waarom worden in het verslag geen personen met naam genoemd, ook niet als het gaat om magistraten? Velen onder hen zijn nochtans publiekelijk gekend in de zaak. We stellen vast dat voor politiemann Peter De Waele wel een uitzondering is gemaakt. Waarom is dat zo?

Voorts kan ik mij bij het lezen van het rapport niet van de indruk ontdoen dat er vanuit het parket-generaal en deels vanuit het federaal parket een weloverwogen aanpak is geweest om het onderzoek van de onderzoeksrechter te dwarsbomen. Ik zal een aantal feiten op een rijtje zetten om dat duidelijk te maken.

De parketmagistraat die bij de huiszoekingen in Mechelen aanwezig was, had volgens het verslag niets aan te merken op het verloop ervan. Uit onderzoek van de Hoge Raad blijkt dat de onderzoeksrechter op 21 juni 2010 een vergadering met de procureur des Konings had en daar toelichting kreeg over het aan te vatten gerechtelijk onderzoek. Uit uw onderzoek blijkt dat de onderzoeksrechter in de overtuiging was dat hij rechtsgeldig huiszoekingen kon uitvoeren op verschillende locaties, andere dan het Rijksarchief, waar dossiers zouden kunnen liggen. Hij was in die overtuiging, aangezien hij door het parket werd gelast met een onderzoek naar de feiten van misbruik in de kerk, inbegrepen het mededaderschap daaraan.

In juli stuurt de advocaat van de kerk een brief naar het parket-generaal van Brussel waarin hij verzoekt om alle huiszoekingen nietig te laten verklaren en de inbeslaggenomen documenten terug aan de kerk te geven. Het is niet duidelijk geworden wat de reactie van de procureur-generaal op die brief was, zegt het rapport.

Wat wel duidelijk is, is dat de procureur-generaal op de dag van de huiszoekingen tweemaal wordt gecontacteerd door het kabinet van de minister van Justitie, dat hij onmiddellijk een zogenaamde dienstbrief aan de procureur-generaal richt om nadere uitleg en informatie te verkrijgen over het onderzoek en het verloop van de huiszoekingen. In de daaropvolgende dagen en weken worden nog dienstbrieven aan het parket gericht. Men heeft deze dienstbrieven niet aan de Hoge Raad voor de Justitie willen geven.

Wat ook duidelijk is, is dat het parket-generaal al op 2 juli aan de onderzoeksrechter vraagt om het dossier over te maken met het oog op een controle en dat hij na een onderzoek door magistraten al op 30 juli vraagt om de nietigheid aan te bevelen van het openen van de post in het aartsbisshoppelijk paleis van de inbeslagnames van de dossiers bij

de commissie-Adriaenssens en de meeste dossiers van Rik Devillé. Zelfs de Hoge Raad vindt het uitzonderlijk dat een procureur-generaal amper een week na de huiszoeken al een onderzoek naar het onderzoek opstart. Is het niet zeer uitzonderlijk dat er zo snel wordt gereageerd en een onderzoek wordt ingesteld naar die huiszoeken, vooraleer de resultaten ervan onderzocht zijn?

De voorzitter van de kamer van inbeschuldigingstelling heeft vanaf het begin alles uit de kast gehaald om de vertegenwoordigers van de slachtoffers te weren uit alle procedures om de huiszoeken nietig te laten verklaren. Zelfs de brieven van de advocaat van de slachtoffers daarover werden niet beantwoord, door de KI noch door de procureur-generaal. De Hoge Raad voor de Justitie stelt vast dat dit een disfunctie is.

De advocaat wordt door de voorzitter uitdrukkelijk de toegang tot de zittingen ontzegd. Het proces-verbaal van de zitting verzwijgt dat echter. Het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie zegt dat het een bewuste keuze is geweest van de KI om de burgerlijke partijen niet te horen op de zitting van de KI van augustus.

Het Hof van Cassatie heeft de KI in die kwestie ongelijk gegeven. De burgerlijke partijen hadden wel degelijk moeten worden opgeroepen en gehoord. In die zin is de zitting van de KI van augustus in strijd met de wet verlopen.

Ik ben geen jurist, maar als er iets misloopt, in strijd met de wet, is dat dan alleen een disfunctie? De Hoge Raad voor de Justitie definieert disfunctie als een vaststelling dat het gerechtelijk apparaat beter had moeten functioneren, zonder dat daarbij per se sprake is van een fout, onwettigheid of onregelmatigheid. Waar ligt de precieze grens tussen disfunctie en onwettige beslissingen. Welke gevolgen kunnen daaraan worden gegeven?

Ook de onderzoeksrechter is systematisch, op één keer na, buiten de debatten over de wettelijkheid van zijn huiszoeken gehouden.

Ook staat vast dat de advocaat van de kerk begin augustus op eigen vraag werd ontvangen door het parket-generaal. De Hoge Raad voor de Justitie is niet te weten gekomen wat de precieze inhoud van die bespreking was, maar heeft wel opgemerkt dat de procureur-generaal daarna de vraag van de advocaat van de kerk overnam om ook de huiszoeken en inbeslagnames op het aartsbisdom nietig te verklaren. Dat gaat veel verder dan de eis van dezelfde procureur-generaal van juli en sprak die zelfs tegen, zegt de Hoge Raad voor de Justitie. In juli oordeelde de procureur-generaal

dat de inbeslagnames in Mechelen niet onregelmatig waren. De Hoge Raad voor de Justitie stelt dus vast dat het parket-generaal op dertien dagen tijd tot een andere vordering is gekomen en dat meester Keuleneer, de toenmalige advocaat van het aartsbisdom, begin augustus door het parket-generaal werd ontvangen. Opnieuw beslist de KI dus, onder leiding van dezelfde magistraat, in afwezigheid van de slachtoffers. Die zijn zelfs niet op de hoogte van die zitting. Al die beslissingen worden door het Hof van Cassatie vernietigd.

Wat ook vaststaat, is dat de derde geheime zitting van de KI in maart 2014 opnieuw plaatsvindt zonder de slachtoffers, opnieuw onder leiding van dezelfde voorzitter X die de eerste twee onwettige zittingen van de KI voorzat. Het ging om een nieuwe aanvraag van de advocaat van de kerk om alle dossiers aan de kerk terug te geven. Dat is een tegenstelling met een besluit van december 2012 dat bepaalde dat zij op de griffie moesten worden bewaard. Daar werd dus toestemming toe gegeven door een kamer onder leiding van dezelfde magistraat die zich voordien uit de zaak had teruggetrokken na een verzoek tot wraking dat tegen hem werd ingediend. Daarmee gaf hij te kennen dat hij niet langer in de zaak kon zetelen. Wanneer een magistraat van de zetel eenmaal wordt gewraakt, kan hij in de toekomst niet meer zetelen in dezelfde zaak. Magistraat X had in deze zaak dus niet mogen zetelen. Dat is een nieuwe disfunctie, volgens de Hoge Raad voor de Justitie.

De hele zitting is trouwens een grote disfunctie, zegt de Hoge Raad voor de Justitie nog. Het federaal parket was op die zitting aanwezig en had moeten weten dat magistraat X in die zaak al gewraakt had moeten worden. Het had bezwaar kunnen aantekenen tegen de samenstelling van de KI. Geen enkele andere partij had dat kunnen doen, aangezien zij niet opgeroepen waren. Het is eveneens een disfunctie dat de slachtoffers opnieuw niet werden opgeroepen.

De Hoge Raad is van mening dat het niet toestaan van een tegensprekelijk debat geen invloed heeft gehad op de verdere procedure. Dat doet echter niks af aan het feit dat de procureur-generaal en deels ook de federale procureur er alles voor over bleken te hebben om de huiszoeken van de onderzoeksrechter nietig te laten verklaren, tot en met onwettige zittingen, zelfs na herhaaldelijk terug te zijn gefloten door het Hof van Cassatie.

De **voorzitster**: Mevrouw Daems, na de lange plenaire vergadering van gisteren vind ik het heel handig dat u de vaststellingen van de Hoge Raad vandaag nog eens voor ons benadrukt. Dat is een goede zaak, maar misschien kunt u van de

gelegenheid gebruikmaken om vragen te stellen aan de mensen van de Hoge Raad over dingen die niet duidelijk zijn. Zij weten natuurlijk ook wat in hun verslag staat. Het is goed als opfrissing van onze vermoeide geesten na onze lange plenaire vergadering van gisteren. Het is echter ook nuttig dat u uw vragen stelt.

Greet Daems (PVDA-PTB): Mijn vragen zaten er een beetje tussen. Ik vond het belangrijk om dat nog even op te lijsten.

Geen enkele door de Hoge Raad voor de Justitie gehoorde magistraat of rechercheur heeft tijdens het onderzoek van de Hoge Raad verklaard persoonlijk onder druk te zijn gezet door vertegenwoordigers van de kerk. Men kan zich afvragen waarom de kerk zich zo verzette tegen het onderzoek naar schuldig verzuim, als ze zich niets te verwijten heeft.

Ook de heer Adriaenssens vond de gedragswijze van de kerk na de huiszoeken verschrikkelijk. Volgens hem probeerde de kerk de rechtsgang te dwarsbomen, wat hij niet vond kunnen. Hij vond dat de kerk de eer aan zich had moeten houden en onderzoek laten uitvoeren en er bovendien actief aan had moeten meewerken. Als de samenleving meent dat wij ons werk niet correct hebben gedaan, heeft ze het recht dat te onderzoeken, zegt de heer Adriaenssens daarover. De kerk zei altijd dat bij de in beslag genomen stukken niets illegaals zat, maar tegelijkertijd werden alle mogelijke middelen uit de kast gehaald om de stukken terug te krijgen. Dat is dus ook gelukt.

De bisschoppen beweren vandaag nog altijd dat de kerk alleen maar met alle wettelijke middelen haar rechtmatige belangen heeft verdedigd. Ondanks alles wat de Hoge Raad bovenspit, blijft de toon bij de kerk dat de bisschoppen nooit geweigerd hebben om ten volle mee te werken aan om het even welk gerechtelijk onderzoek. Dan zwijgen we nog over de heer Keuleneer, de toenmalige advocaat van het aartsbisdom, die de presentatie door de Hoge Raad begroet als 'ongelooflijk beschamend'. Dringend onderzoek van het onderzoek is nodig volgens hem. "Snuffige, verwarde en tendentieuze presentatie"; "de Hoge Raad lijkt mij een disfunctionele club": dat zijn straffe woorden. Hoe reageert u daarop?

Resterende vragen volgen misschien in een latere fase.

De **voorzitter**: Mevrouw Daems, het antwoord op een van uw vragen, namelijk over het niet vermelden van de namen, vindt u op de eerste pagina van het rapport. U had gevraagd waarom er geen namen werden genoemd in het rapport. Dat

antwoord kunt u vinden op pagina 1. De reden wordt in de inleiding geduid.

We zijn natuurlijk allemaal even benieuwd naar de namen. We willen ze allemaal graag weten.

Mevrouw Daems, ik moet nog één zaak vragen. U bent uw uiteenzetting begonnen met de opmerking dat de parlementaire commissie niet betrokken was bij het onderzoek van de Hoge Raad voor de Justitie. Dat lijkt mij echter logisch. Net zoals wij ons onderzoek op een onafhankelijke manier kunnen voeren, geldt dat ook voor de Hoge Raad. Wij hebben de Raad op geen enkele manier aan te sturen.

Ik weet dat er vragen in de andere richting zijn gesteld. Men had aan ons onderzoeksmaatregelen kunnen vragen. Ik wil het gewoon even vermelden. De Hoge Raad is in het begin toelichting komen geven over zijn visie. Voor het overige zijn er enkel contacten geweest over praktische afspraken, zoals de datum wanneer het verwachte rapport zou klaar zijn. *(Mevrouw Melotte knikt bevestigend.)* Ik wil dat toch even meegeven, zodat daarover geen misverstanden bestaan.

Vanuit de parlementaire commissie wordt op geen enkele manier ingegrepen in een onafhankelijk onderzoek van de Hoge Raad voor de Justitie. Dat wil ik toch even duidelijk stellen.

Mevrouw Daems, door uw opmerking of vraagstelling zou er misschien een misverstand kunnen ontstaan. Dat wil ik echt vermijden. De Hoge Raad voert zijn onderzoek onafhankelijk. Wij hebben niet te zeggen hoe de Raad dat onderzoek moet doen.

Katja Gabriëls (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik wil de leden van de Hoge Raad ook graag bedanken voor het geleverde werk.

Beste leden, u hebt ons dinsdag een gedetailleerde tijdlijn gegeven en een eerste blik op het rapport gegund. Het is duidelijk dat u op vrij korte termijn degelijk werk hebt geleverd, binnen de beperkte mogelijkheden die u hebt in een lopend onderzoek.

Mijn eerste punt is eigenlijk meer een bedenking. Ik stel namelijk vast dat u redelijk scherpe opmerkingen formuleert over het federaal parket, vooral over de lange duur van het onderzoek. Dat is natuurlijk terecht. De lange duur van het onderzoek is immers totaal onaanvaardbaar binnen justitie. Een andere opmerking ging over de inertie met betrekking tot de kamer van Inbeschuldigingstelling.

Ik ben hier niet de verdediger van het federaal parket, dat toch een ernstig orgaan is binnen

justitie. Ik had echter het gevoel, en het is eerder een bedenking, want ik trek uw vaststellingen zeker niet in twijfel, integendeel, dat die scherpe opmerkingen er ergens voor zorgen dat er voorbijgegaan wordt aan het feit dat we ook in de afgelopen maanden in contacten met slachtoffers hebben vastgesteld dat er binnen het federaal parket al een aantal jaar een rechtstreekse contactpersoon met een luisterend oor was. Het lijkt nu zo alsof het juist die contactpersoon is die ervoor gezorgd heeft dat het dossier Kelk bewust vertraagd werd. Misschien zult u dat nuanceren of ontkennen. Misschien is dat een beetje verkeerd overgekomen.

Dat heeft echter ook te maken met het feit dat er geen namen genoemd worden. De voorzitter zei al dat dat niet kan. Voor mij is het daardoor niet altijd duidelijk of het altijd over dezelfde persoon gaat wanneer u spreekt over 'de' of 'een' federale magistraat. Kunt u daarin nuances aanbrengen of daarover meer informatie geven? In uw rapport beschrijft u terecht verschillende disfuncties. U schrijft die toe aan 'het federaal parket' en 'een federale magistraat'. Gaat het dan altijd over dezelfde persoon? Voor alle duidelijkheid, die fouten hadden natuurlijk nooit gemaakt mogen worden.

U hebt 35 mensen gehoord. Hoeveel mensen daarvan zijn slachtoffers of beter gezegd burgerlijke partijen? Volgens geluiden die ons bereikten, wilden bepaalde advocaten gehoord worden, maar werden zij niet gehoord. Kunt u verduidelijken hoe u die selectie gemaakt hebt?

Het onderwerp van mijn tweede vraag is al aangesneden. Een betrokken magistraat van het federaal parket zou niet hebben gereageerd op de aanwezigheid van de gewraakte magistraat. Dat is natuurlijk onaanvaardbaar. Mijn vraag is of het opnieuw over dezelfde persoon gaat? Uiteraard rijzen ook vragen bij die magistraat zelf, die in eerste instantie verantwoordelijk is voor zijn onterecht optreden. Hoe kan in de toekomst gegarandeerd worden dat magistraten die zich eerder terugtrokken nadien niet meer opnieuw kunnen zetelen? Welke oplossing stelt u voor?

Mijn derde vraag gaat over druk van de kerk en werd reeds door collega Senesael aangehaald. Heeft er vanuit de kerk al dan niet druk plaatsgevonden? Ik begrijp het ergens wel. De Hoge Raad kon vaststellen dat de procedure bemoeilijkt werd door onderlinge strubbelingen tussen magistraten, maar u kunt zich niet uitspreken over moedwillige druk vanuit de kerk. Daarover kunt u geen standpunt innemen. Dat is een beetje jammer. Er zouden elementen voor en tegen zijn, maar waarom kan er geen sluitend

standpunt worden ingenomen? Ofwel, zo ga ik ervan uit, vindt u bewijzen van druk, waardoor u dat ook aangeeft of concludeert, ofwel zijn er geen bewijzen, wat wel vaker voorkomt in een onderzoek, maar dan kan de kwestie ook niet blauwblauw gelaten worden. Het resultaat is nu dat elke partij op zich weer haar eigen gelijk probeert te halen in de media. Nog meer betreur ik de manier waarop dat gebeurt. Het ware handiger geweest als u daarin echt een duidelijk standpunt kon innemen.

Het onderwerp van mijn vierde vraag is ook al aan bod gekomen. Bepaalde processtukken zouden verdwenen zijn. Het is al langere tijd geleden. U schetst dat al die stukken opnieuw werden toegevoegd of gereconstrueerd. Bestaan daarvan lijsten, zodat geverifieerd kan worden of alles wat verdwenen was, ook weer is toegevoegd binnen dat onderzoek?

De vraag over de clandestiene zittingen is al voldoende aan bod gekomen.

Heeft het Brusselse parket-generaal een reden gegeven om geen inzage te verlenen in de werkmappen? Welke argumenten werden daarvoor aangebracht? Is er volgens u een vermoeden van verduistering of hoe moeten wij dat interpreteren?

In het rapport zegt u op pagina 51 dat op vraag van de heer Keuleneer begin augustus 2010 een ontmoeting heeft plaatsgevonden tussen hem en enkele leden van het parket-generaal. Ik zal niet alles voorlezen, maar u schrijft dan dat het opvallend is dat juist die parketmagistraat met wie de ontmoeting zou hebben plaatsgevonden in een schriftelijke vordering op 12 augustus veel verder ging dan de initiële vordering.

Als u schrijft "veel verder ging", kunt u dan aangeven in welke zin dat was? Kunt u er meer in detail op ingaan hoe die vordering geëvolueerd is in die veertien dagen?

Tot slot, hebt u het gevoel dat u genoeg tijd hebt gehad om dit rapport te maken, binnen de mogelijkheden die u hebt, binnen de bevoegdheden van de Hoge Raad? Had u het gevoel meer te kunnen doen als u meer tijd had gehad? Of zegt u daarentegen dat u alles gedaan hebt en dat dit het resultaat is van wat u kon doen?

De belangrijkste vraag is waarom er sinds 2010 geen vordering gekomen is. U hebt mooi geschetst dat er in de eerste vier jaar enorm veel werk is geleverd. Dat erkent iedereen. U zegt dat er dan door terechte procedurevragen vertraging is geweest en dat er redenen zijn waarom het

federale parket, dat ook met vele andere dossiers bezig was, geen eindvordering heeft ingesteld.

Wij hebben gisteren nog gesproken over de terreurslachtoffers en het feit dat het onderzoek daar acht jaar geduurd heeft. Hier gaat het evenwel om veertien jaar, en we hebben nog geen eindvordering. Hebt u een idee hoe het komt dat er in de laatste drie jaar geen vordering is gemaakt in het dossier?

Als een teken van hoop voor de slachtoffers, hebt u in al die ondervragingen een indicatie kunnen krijgen wanneer die eindvordering er eindelijk zal komen?

Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

Ben Segers (Vooruit): Ik dank u allen voor het rapport. Aanvankelijk was er ontgoocheling over het niet halen van de afgesproken timing omdat voor Vooruit het justitiële luik dé aanleiding was voor de onderzoekscommissie en we stilaan tot de vaststelling kwamen dat we daarop in deze legislatuur niet verder konden bouwen. Die ontgoocheling heeft echter plaatsgemaakt voor tevredenheid over een aantal heel duidelijke bevindingen.

Wij vertrekken altijd vanuit het oogpunt van het slachtoffer. U bent heel duidelijk. Ten eerste, de slachtoffers hebben gelijk. Hun rechten en de rechten van de verdediging zijn regelmatig flagrant geschonden, met volgens u als exponent de rol van magistraat X. Ten tweede, het onderzoek duurde te lang, wat niet te verantwoorden is. Ten derde, het ontbreken van enige overlegcultuur bij het parket.

Dat alles heeft de slachtoffers tot vandaag in de kou laten staan. Uw rapport maakt dat heel duidelijk en dat is iets waarop wij verder kunnen bouwen, wat ook in de volgende legislatuur het geval zal zijn.

Het rapport toont duidelijk waarom Vooruit dit onderzoek naar het justitiële luik zo belangrijk vindt. Het is een fundamenteel rapport en de vragen die het doet rijzen moeten in de volgende legislatuur door een nieuwe onderzoekscommissie worden behandeld, minstens voor het justitiële luik.

Ik heb een vraag over de timing. In het begin geeft u aan dat de timing van de onderzoekscommissie een impact had op de timing van het onderzoek van de Hoge Raad voor de Justitie. Hebt u, doordat het best wel snel is moeten gaan, bepaalde zaken niet kunnen behandelen? Anders gezegd, stel dat u een aantal maanden meer had gehad, zouden een aantal vragen die u zelf had dan opgelost

kunnen geraken? De reden waarom ik deze vraag stel is omdat er zich een consensus lijkt af te tekenen voor een nieuwe bijzondere commissie. Dat zal wel nog een aantal maanden vergen, dus stel dat u zegt nog een paar maanden nodig te hebben om nog tot een aantal conclusies te komen waarmee wij dan verder aan de slag kunnen, dan zou dat bijzonder interessante informatie zijn voor onze opvolgers.

Wat de rechten van verdediging van de slachtoffers betreft, beland ik heel snel bij rol van magistraat X. Is die eigenlijk gehoord en zo ja, werkte die mee? Hoe verantwoordt hij zelf – als hij is gehoord – dat hij die eerste keer gewraakt is, waarna hij zichzelf heeft *gerefuseerd* en daarna in 2014 alsnog opduikt? Hoe verantwoordt hij desgevallend dat hij in 2014 de burgerlijke partijen niet oproept en daar zelfs geen passage aan wijdt in zijn arrest? Hoe verantwoordt hij dat hij vervolgens een arrest velt dat flagrant in tegenstrijd is met het vorige arrest, wat dan de teruggave van de stukken aan de kerk mogelijk maakt? Welke verantwoording gaf hij zelf met betrekking tot al die elementen? Ik weet oprecht niet of hij bereid was met u mee te werken. Stel dat hij dat heeft geweigerd, dan zal de nieuwe onderzoekscommissie in de volgende legislatuur die man moeten oproepen. Vandaar die vragen.

Ik heb nog wat andere vragen met betrekking tot magistraat X. We weten nu van die arresten van augustus-september 2010 en maart 2014. Duikt hij nog elders op in zaken doorheen de procedures? Ik denk bijvoorbeeld aan de wraking. Ik kan me voorstellen dat hij daarin een rol heeft gespeeld. Ik weet het oprecht niet, ik stel u een open vraag. Is er ooit tuchtrechtelijk iets ten aanzien van magistraat X ondernomen?

Ik wil u ook nog een technisch aspect voorleggen. Op pagina 28 schrijft u dat de beslissingen van 13/8 en 9/9 van de KI onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Kon de KI dan op 9 september juridisch oordelen over de nieuwe uitgebreide vordering van de procureur-generaal, wetende dat er cassatieberoep hangende was op de eerste andere vordering van de procureur-generaal? Kon eenzelfde rechter daarover oordelen? Dat nog los van het feit dat hij het zeker niet kon zonder de burgerlijke partij op te roepen. Dat was een technische vraag.

Over de disfuncties en de vaststellingen bij magistraat X stelt u een heleboel zaken vast. Wat mij daarbij opvalt, is dat veel van die zaken afzonderlijk al problematisch zijn, maar als men het geheel optelt zou men misschien zelfs tot een ander label kunnen komen. Ik heb daarnet de opsomming gemaakt: het verschillende keren niet oproepen van de burgerlijke partij, de wraking en

toch weer aanwezig zijn. Telkens opnieuw slaagt hij erin om weer aanwezig te zijn en zaken naar zich toe te trekken, de laatste keer in 2014 zonder dat er cassatie kan worden ingesteld, aangezien de burgerlijke partijen niet eens op de hoogte zijn. Ook het teruggeven van de stukken aan de kerk was in strijd met het eerdere arrest.

Wat doet u dan met dat geheel? Is dat geen kennelijke obstructie? U bent ingegaan op het label van de clandestiene zitting. Dat is geen juridische term. Ik begrijp perfect dat u zegt dat u daarover geen uitspraak kunt doen, maar als u dat allemaal optelt, bent u van oordeel dat dit allemaal samen obstructie uitmaakt?

Een bijkomende vraag, na de commissie-Dutroux werd in artikel 46 van het Wetboek van strafvordering verduidelijkt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige rechtsbejegening. Opnieuw, als men alles optelt, is dat hier dan nog het geval?

Kon u nagaan waarom het OM zich meende te moeten verzetten tegen het verzoek tot inzage van het dossier door de burgerlijke partijen? Bestond daarvoor een concrete motivatie? Ook voor ons is de drijfveer daarvoor totaal onduidelijk.

Over het feit dat magistratuur X in 2014 zetelt, bent u heel stellig: die had niet mogen zetelen. Dat is heel erg duidelijk, maar het kan toch niet anders dan dat dit zeer bewust was? Er is het arrest van cassatie. Er is een eerdere wraking. Dan nog duikt hij op. Het is goed dat u aanbevelingen doet zodat dit beter kan worden opgevolgd, onder meer via de korpschef, maar mijn vraag is of dit echt zomaar een disfunctie, een foutje was. Is dit niet nog iets meer dan dat?

Dan is er ook de niet-oproeping van de burgerlijke partij in 2014. Het arrest van de KI motiveert niet waarom de burgerlijke partijen niet werden opgeroepen. Gezien de voorgeschiedenis is dat toch wel bijzonder vreemd. De hele procedure voordien ging over die passage. Net de man die daar het allerbeste van op de hoogte is, kan daar geen passage aan wijden. Dat is toch bijzonder.

Dan kom ik aan de houding ten aanzien van de onderzoeksrechter. U schrijft dat de enige zitting waar de onderzoeksrechter aanwezig was, die van augustus 2014 is. Dus zelfs op de zittingen in verband met de saisine was hij niet aanwezig. U doet de aanbeveling dat de wet aangepast moet worden. Dat is terecht. Denkt u dat het redelijk is dat de onderzoeksrechter daar nooit bij was? Vindt u hetgeen daar gebeurd is normaal?

Dan kom ik aan het team van de magistraten, samengesteld door de procureur-generaal. Is dat

ooit nog gebeurd? Zijn er precedentes? Is dat een unicum? Hoe moeten wij dat juist inschatten? We lezen dat het multiconfessioneel werd samengesteld. Wie zit daar dan precies in? Betroffen de nieuwe redacteurs leden uit het multiconfessionele team of nog andere? Welke afspraken werden daarover gemaakt?

In dertien dagen tijd veranderde die vordering dan helemaal en kwam er een nieuwe vordering, net na het contact met de advocaat van het bisdom. Had dit te maken met die nieuwe redacteurs? Waren die nieuwe redacteurs leden uit het multiconfessionele team? Welke afspraken werden daar gemaakt?

Dan kom ik aan de persoonlijke contacten van de advocaat van de kerk met het parket-generaal. Mijnheer Jordens, u sprak tijdens de toelichting over een eigenaardigheid. Anderen zeggen dan weer dat het perfect normaal is dat er zulke contacten zijn. Waarom sprak u dan over een eigenaardigheid? Met welke twee magistraten was dat contact? Gaat het over dezelfde personen als degenen waarmee advocaat Keuleneer ten persoonlijke titel briefwisseling had?

U stelt ook vast dat er geen notitie werd gevonden in het dossier. Oké, maar dit contact heeft wel plaatsgevonden. Is het ook niet vreemd dat erover geen notitie is gevonden? Ik heb begrepen dat u dat zelf niet hebt kunnen vaststellen. Ik vermoed dat u moet afgaan op de informatie die u hebt gekregen vanuit het parket-generaal. Mag men niet verwachten dat er minstens een notitie wordt gemaakt over zo'n belangrijk contact?

U somt een aantal feitelijkheden op. Legt u echter zelf ook de link tussen het contact en de nieuwe vordering of beperkt u zich tot de chronologische opsomming? Is het gebruikelijk dat een dergelijke totaal andere vordering er komt of is ook dat een unicum?

Ik heb nog een vraag, die ik even zal voorlezen. Kon aan de desbetreffende magistraten van het parket-generaal te Brussel worden gevraagd waarom er plots een radicale wijziging kwam in hun standpunt na tussenkomst door de heer Keuleneer? Kon dezelfde vraag worden gesteld aan magistratuur X, die in zijn eerste arrest van 2010 slechts drie onderzoeksdelicten nietig had verklaard en voor het overige geen enkele onregelmatigheid had vastgesteld en na minder dan een maand bij arrest van september 2010 het eerste arrest volledig nietig verklaarde?

Ik heb ook nog een vraag over de optelsom, wanneer we alles samenleggen. Er is ook even het contact van de advocaten van het bisdom bij de procureur-generaal, die vervolgens met een

nieuwe vordering komt die duidelijk afwijkt van de eerdere vordering, Ze gaat namelijk veel verder. Dat is op zich een eigenaardigheid. Ik ben benieuwd naar de nadere toelichting daarover straks. Wat is uw mening daarover wanneer u dat naast de houding tegenover de slachtoffers legt? U stelt dat de procureur-generaal had moeten antwoorden op de brief van de slachtoffers. Dat is waar. Echter, het totale verschil in aanpak tussen enerzijds de slachtoffers, die worden genegeerd, en anderzijds het bisdom, waarmee een extra vergadering wordt georganiseerd, is manifest. Kunt u de optelsom maken? Komt u dan tot meer dan een loutere disfunctie? Bent u niet van oordeel dat het daarbij echt over twee maten en twee gewichten gaat? Bent u het daarmee eens?

Ik kom bij onderzoeksrechter twee. De vraag kan worden gesteld waarom op een gegeven ogenblik de opdracht werd gegeven om geen processen-verbaal meer te maken over de in beslag genomen dossiers. Is dat wettelijk of gebruikelijk? Wat is de impact daarvan geweest? Welke analyse is er gemaakt? Heeft dat ook impact gehad op de inzagemogelijkheden?

Wat was de uitleg van het federaal parket over het feit dat er na de toebedeling van de dossiers aan de lokale parketten geen opvolging meer was?

Kon aan de federale procureur de vraag gesteld worden waarom hij meende dat de onderzoeksrechter het dossier na 20 maart 2014, de dag van het arrest waarbij de inbeslaggenomen stukken ten onrechte aan de kerk werden teruggeven, diende af te sluiten? Dat gebeurde op een ogenblik waarop er klaarblijkelijk geen onderzoek was gevoerd naar de beweerde beelden van seksueel misbruik op de gegevensdragers die gevonden werden bij de heer Vangheluwe?

Ik heb ook nog een aantal vragen over de inbeslagname en de werkfardes. U schrijft heel duidelijk dat u herhaaldelijk hebt aangedrongen bij de federale procureur, maar dat dat werd geweigerd. Vond u die weigering redelijk? Ze verwijzen zelf naar de vertrouwelijkheid. Vindt u die vertrouwelijkheid een goede reden in een onderzoek waarin het net gaat over klare wijn schenken? Vond u die weigering dus redelijk?

In de toelichting zei u dat u het enkel vriendelijk kon vragen. Deze onderzoekscommissie kan natuurlijk meer doen. Henri Heimans heeft dat in *De Standaard* ook toegelicht. U hebt ook verwezen naar het precedent in de Fortiscommissie. Hij zegt terecht dat het lopend onderzoek daarmee niet in het gedrang mag kom. Stel dus dat deze onderzoekscommissie het doet – we hoeven daarmee niet te wachten tot de volgende legislatuur, we

kunnen nu bijvoorbeeld bewarend beslag leggen – zou het lopend onderzoek daardoor dan in het gedrang komen?

Ik wil ook nog iets zeggen over de recente communicatie van het federaal parket in september 2023. U bent daar ook op ingegaan. U had het bijvoorbeeld over de 'clandestiniteit'. Dat is maar één zaak. Wat mij betreft is dat maar een label. U gaat immers wel mee met alles wat daaronder zit qua analyse. Bent u het echter voor de rest eens met de communicatie van het federaal parket? Het parket maakt immers nog altijd gewag van eenzijdige procedures, hoewel we ondertussen weten sinds cassatie dat dat niet het geval was en dat er wel tegenspraak was. Was die communicatie, los van de term 'clandestiniteit', dus correct?

Ik heb nog een kleinere vraag in de marge over de saisine waarvan sprake op pagina 16. De reden waarom de parketmagistraat die het onderzoek gevorderd had en de titularis niet zelf de onderzoeksrechter vergezelden, zou te vinden zijn in het verschil in visie over de saisine van de onderzoeksrechter, schrijft u. Kunt u dat meer toelichten? Hoe moeten wij dat zien? Wie heeft daar dan over beslist en met welke taakverdeling? Dat is mij niet duidelijk.

Wat betreft de manier waarop een en ander in de pers is gekomen, verwijst u naar 'toevallige omstandigheden'. Het zou nuttig zijn als u zou toelichten wat die zijn om daar voor eens en altijd klare wijn over te schenken.

Het ontbreken van een overlegcultuur is natuurlijk ook essentieel. Het is misgelopen van in het begin, al bij het protocol. Dat was niet doorgesproken. De heer Heimans heeft gesproken over hoe het er elders aan toe gaat, waar men wel met elkaar spreekt van in het begin. Ligt dat aan het ressort of aan de cultuur op die specifieke plek waar dat niet gebeurt of komt het door de zaak zelf? Worden er daar in het algemeen wel dergelijke afspraken gemaakt van in het begin? Hoe zit het daar met de cultuur meer in het algemeen?

Over het embargo wil ik u vragen wat de logische instantie is die dan wel moet beslissen, want u zegt dat men wettelijk moet optreden. Moet dat dan de procureur of de onderzoeksrechter zijn of laat u dat aan de wetgever?

Over het inzagerecht van de slachtoffers wordt er soms fijntjes op gewezen dat de burgerlijke partij het dossier wel had kunnen gaan inkijken. Er zijn inderdaad periodes geweest waarin dat kon, maar tot wanneer was dat? Het gaat over 931 dozen. Was het realistisch om die allemaal uit te pluizen,

als zelfs de onderzoekers een steekproef moeten doen? Konden die documenten worden ingezien in de hele periode 2010-2014?

Mijn volgende vraag gaat over de lange duur, dus de vaststelling dat er na veertien jaar nog altijd geen regeling van rechtspleging heeft plaatsgevonden. Daarvoor kijkt u naar verschillende actoren, maar toch vooral naar het federaal parket. Het parket verdedigt zich onder andere door te verwijzen naar de aanslagen in Parijs en Zaventem, maar de eerste eindvordering dateert alleszins van voordien. Hoe kan dat uitgelegd worden?

U schrijft dat de laatste periode de meeste vragen oproept of het minst te verklaren is. Ook al is die het minst te verklaren, u hebt dat ongetwijfeld wel aan het federaal parket voorgelegd. Hoe legt het federaal parket dat zelf uit, wat antwoordt het parket daarop?

Voert de KI van Brussel, anders dan de andere ressorten, geen systematische ambtshalve controle uit op langlopende onderzoeken?

Mijn volgende vraag gaat over wie wel of niet meewerkte. Daarnet heb ik die vraag al gesteld naar aanleiding van magistraat X, maar ik wil de vraag ook meer in het algemeen stellen, ook omdat ik graag wil weten wie door een volgende onderzoekscommissie zeker opgeroepen moet worden. Wat was uw reactie in geval van incongruenties tussen wat werd vastgesteld, gesprekken en andere documenten? Bleef het beperkt tot dat ene gesprek, of werden die personen opnieuw opgeroepen? Dat roept meteen ook de vraag op hoe dat zou zijn verlopen als u meer tijd had gehad. Zou een ruimer tijdsbestek meer hebben kunnen opleveren?

Kon u ook nagaan wat de heer De Waele aan de parketmagistraten zei toen hij het had over de beelden van seksueel misbruik met kinderen, gevonden bij Roger Vangheluwe? Klopt het dat Peter De Waele zei dat mevrouw Pellens van het federaal parket verklaarde dat zij wel wilde, maar niet mocht? Daarmee bedoelde zij tot vervolging overgaan, maar de heer Delmulle zei dat zij wel kon, maar niet wou.

Ik wil ook nog een vraag stellen over de zaak-Ceustermans. Hebt u zich daar ooit over moeten buigen? Hebt u dat gedaan? Hebt u daarin personen gehoord?

Tot slot heb ik nog twee vragen over de interne procedure en de totstandkoming van het rapport. Het is mij niet helemaal duidelijk, maar ik heb het misschien niet goed genoeg bekeken, wie de eed

heeft moeten afleggen. Is er de mogelijkheid de eed af te leggen wanneer u dat onderzoek doet? Waarom hebt u voor welke optie gekozen?

Mijn allerlaatste vraag gaat over de interne procedure bij de totstandkoming van het rapport, louter opdat er geen misverstanden over zouden zijn. Kunt u alstublieft toelichten in welke fase het afgeronde rapport wordt voorgelegd aan het parket? Dat gebeurt helemaal op het einde, begrijp ik. Gebeurt dit dan op basis van de voorlegging aan het parket-generaal? U moet mij vergeven dat ik de techniciteit niet juist ken. Zijn er dan nog aanpassingen mogelijk? Zijn die dan ook gebeurd? Of niet?

Vanessa Matz (Les Engagés): Mesdames, messieurs, merci pour la présentation que nous avons eue, il y a quelques jours, d'un rapport d'une complexité certaine. En effet, il s'attache à examiner une enquête qui est elle-même extrêmement complexe, de grande ampleur, très longue et qui a été constituée de beaucoup de procédures judiciaires. On comprend mieux aussi le fait que votre rapport arrive "tardivement" dans notre planning. Vous avez mentionné le nombre de caisses de documents que vous aviez à examiner, et toute la subtilité et la nuance qu'il fallait pour apprécier l'ensemble des éléments sur lesquels vous vous interrogez.

Le rapport pointe une série de dysfonctionnements et adresse des recommandations à l'intention des divers acteurs du monde judiciaire. Comme d'autres collègues l'ont dit, il faut avoir une pensée pour les victimes qui sont encore dans l'attente du résultat de la procédure judiciaire en cours.

On peut considérer que le dossier a raisonnablement avancé jusqu'en 2014. Ce n'est plus le cas depuis. Pire, d'après votre rapport, depuis trois ans le parquet fédéral n'a toujours pas tracé de nouvelles réquisitions. Cette dernière période est effectivement la plus nébuleuse. Vous indiquez qu'on ne sait pas exactement ce qu'attend le parquet fédéral pour tracer ces réquisitions finales. On peut estimer extrêmement regrettable qu'à certains stades de la procédure, les parties civiles n'aient même pas été convoquées malgré leur demande. Vous le soulignez. Cela constitue un dysfonctionnement selon vous majeur. Cela démontre qu'il faut continuer à mettre les victimes au cœur des procédures pénales.

Je partage une interrogation. On sait qu'au niveau du parquet fédéral les attentats de Bruxelles ont pris une ampleur considérable. Cela a mobilisé énormément de travail. Selon vous, est-ce la question des moyens humains du parquet fédéral qui prime, parce qu'il s'est aussi attelé aux tâches

liées au terrorisme? Cela pourrait-il être une partie de l'explication de cette lenteur et du fait qu'aucun acte nouveau n'ait été posé depuis trois ans?

J'aurais aimé savoir ce que vous pensez de l'attitude du procureur général et du procureur fédéral qui ont refusé l'accès à certaines pièces – des fardes de travail du ministère public – au motif de la confidentialité, alors que justement, votre enquête porte sur une instruction en cours, par essence confidentielle. Cela donne un sentiment très désagréable que tous n'ont pas voulu pleinement collaborer.

Nous sommes bien conscients que l'une des recommandations que vous formulez porte sur une extension-précision de vos pouvoirs afin de contraindre par une obligation les autorités judiciaires à remettre les documents demandés. Nous souhaitons évidemment pouvoir y donner une suite rapide.

Lorsque les évêques ont été auditionnés ici en séance publique, je les ai interrogés spécifiquement sur la possibilité qu'ils "fassent un geste" en remettant entre les mains de la justice les dossiers litigieux qui avaient été restitués aux autorités ecclésiastiques pendant la procédure. Il nous a été répondu que ces dossiers appartiennent aux archives générales de l'archevêché et qu'il ne s'agit pas de dossiers relatifs aux abus car le ministère public détient tous les documents pertinents relatifs aux dossiers d'abus.

Je crois qu'il y a eu d'autres questions similaires pour tenter de lever le flou autour de ces caisses de dossiers restitués. Il y a un point 2.3 à ce sujet dans votre rapport mais il manque, à mon sens, de clarté. Le titre du point est: "Les pièces majeures des archives saisies de l'archevêché lui auraient-elles été restituées illégalement ou auraient-elles disparu?"

Dans l'avis, on retrouve trois points sur le sujet. Premièrement, 931 cartons n'ont finalement pas été examinés dans le détail. Deuxièmement, il n'appartient pas au CSJ de se prononcer sur la légalité de l'arrêt du 20 mars 2014, mais le CSJ pointe ailleurs dans le rapport des contradictions flagrantes avec un arrêt de 2012 qui a permis la restitution des pièces. Troisièmement, jusqu'à leur restitution le 8 mai 2014, les pièces étaient au greffe et les parties civiles ont pu, à plusieurs reprises, les consulter.

À la suite de l'enquête, estimez-vous que les dossiers restitués pourraient se révéler utiles à l'enquête aujourd'hui, si des pièces importantes ont été restituées? On ne sait pas très bien ce qui a été restitué. D'après les autorités ecclésiastiques, ce

sont des archives générales qui n'ont rien à voir avec les dossiers d'abus. Vous avez peut-être plus d'éléments à nous fournir. S'il devait y avoir le moindre doute, nous ne pourrions que réinviter, comme nous l'avons fait lors de la venue des évêques, dans un geste de transparence, à rendre ces documents disponibles pour la justice, afin que des vérifications puissent être menées.

Il y a de nombreux dysfonctionnements et points interpellants mais il y en a deux pour lesquels, si le CSJ en dispose, nous souhaiterions obtenir des éclaircissements.

Le premier point concerne le parquet général. Une équipe dite multiconfessionnelle avait été mise sur pied notamment pour éviter les possibles accusations. Cette équipe a tracé des réquisitions le 30 juillet 2010 sur la régularité de la procédure et des saisies. Le 12 août 2010, seulement treize jours plus tard, ce sont des réquisitions complètement différentes qui ont été prises par un autre magistrat seul pour le parquet général. Ces réquisitions contredisaient celles du 30 juillet et remettaient en cause la légalité des saisies, et ce, alors que l'avocat de l'archevêché et du cardinal Danneels avait justement été reçu pendant cette période par le parquet général. On ne connaît pas la teneur de cet entretien dont il n'y a pas de trace au dossier.

Le CSJ a-t-il pu rencontrer le magistrat qui a tracé les réquisitions du 12 août 2010? Des éléments ont-ils été avancés au sein du parquet général quant à ce revirement? Je sais que lors de la présentation du rapport, il y a quelques jours, vous avez vous-même dit que c'était en pleines vacances judiciaires, entre juillet et août, et qu'en douze jours de temps, vous n'aviez jamais vu que cela allait aussi vite. Je caricature légèrement. Comment se fait-il qu'à cette période, cela puisse se faire de manière assez rapide en pleine période de vacances judiciaires?

J'en viens au deuxième point. À plusieurs reprises dans le rapport, il a été question du magistrat X. S'il accepte de se déporter en 2012 face à une demande de récusation de l'avocat des parties civiles, il va pourtant à nouveau intervenir en 2014 et rendre un arrêt de la chambre des mises en accusation le 20 mars de la même année. Il y livre une interprétation de l'arrêt du 18 décembre 2012 qui semble incompatible en deux points essentiels. L'arrêt de 2012 rejette la requête en restitution de Me Keuleneer et ordonne explicitement le dépôt des pièces au greffe et donc nullement leur restitution. L'arrêt de 2014 statue en sens contraire de celui de 2012, tout en affirmant l'exécuter correctement; cela alors que les parties civiles n'ont pas été convoquées et que le parquet fédéral

– le seul qui aurait pu souligner l'incompatibilité du magistrat X – ne l'a pas fait. Le magistrat X a-t-il été entendu par votre service? A-t-il justifié son choix de siéger en 2014 alors qu'il avait acquiescé à la demande de récusation en 2012?

Malgré votre enquête qui a pu pointer des dysfonctionnements avec certitude, il reste malheureusement des zones d'ombre et, surtout, cette attente interminable pour les victimes. Ce n'est pas chercher des dysfonctionnements pour en chercher, mais c'est évidemment tenter de comprendre. C'est l'objet de notre commission, puisque nous nous y étions engagés en étant tous fort conscients qu'il ne fallait pas susciter de faux espoirs auprès des victimes. Bien évidemment, quand on lit votre rapport qui met en lumière certains faits assez paradoxaux, on reste sur sa faim puisqu'on ne peut aller plus loin dans l'enquête que vous avez menée sur ce volet, sauf à l'écoute de vos réponses aujourd'hui. Pour nous, ce n'est pas très grave. Cependant, il nous revenait de servir de courroie de transmission pour permettre aux victimes de comprendre, car comprendre c'est déjà partiellement avancer.

En tout cas, je vous remercie des éventuels éléments neufs qui pourraient en partie apporter des réponses aux victimes. C'est à elles que, tous, nous le devons. Vous, probablement pas, mais nous, oui. Je vous remercie d'avance de répondre aussi précisément que possible.

Koen Geens (cd&v): Ik heb een paar vraagjes voor de mensen van de Hoge Raad, die ik wil bedanken voor hun zorgzaamheid bij de totstandbrenging van het rapport.

Wij zitten in deze commissie voortdurend met de zorg dat wij mensen door de kerk zouden laten behandelen die bij gebrek aan verjaring nog naar justitie zouden kunnen gaan. We hebben bij herhaling aan de kerk gezegd dat ze de mensen naar justitie moeten sturen, als het nog kan en zinvol is. Dat is onze steevaste wens en vraag. Deze mensen zijn niet ongewapend naar justitie gegaan. Ze hadden een zeer bekende advocaat en hebben zich langs die weg tot de justitiële instanties gewend. In eerste instantie gaat het over de heer Devillé, vervolgens mevrouw Halsberghe in naam van een reeks slachtoffers.

Als we veertien jaar later naar het resultaat daarvan kijken, stellen we ons toch bepaalde vragen. Ik zal mijn gevoelens daarbij niet uiten, dat zou misplaatst zijn, maar blijkbaar bevindt dat paleis zich nog in de 19de eeuw. De zorg die zou moeten besteed worden aan mensen, of dat nu slachtoffers of daders zijn, is kennelijk niet aanwezig. U suggereert dat – het spijt me dat ik het

woord 'suggereren' gebruik, maar ik kan er niets aan doen – er in dat paleis nog allerlei 19de-eeuwse disputen bestaan tussen de loge en de kerk. Ik geef nog altijd college aan studenten, ik ben ziek wanneer ik zoiets lees. Die mensen stappen voor zorg naar justitie, om recht te laten geschieden, maar ook om waardig te worden opgevangen door mensen die mekaar proberen te verstaan. Ik vind dat in uw rapport absoluut niet terug, hoe zorgzaam u het ook heeft geschreven.

Met andere woorden, de rechtsstaat en de verzorgingsstaat zijn twee sporen die in plaats van beginnen te convergeren, schijnbaar uiteenlopen. Daarom vond ik de vraag van collega Gabriëls daarnet interessant, want het parket heeft inderdaad een bijzondere zorg voor slachtoffers. Wij kennen de dame in kwestie. Is daar werkelijk totaal niet aan tegemoetgekomen? Ik heb de slachtoffers van de Bende van Nijvel en van zaak-Dutroux ontmoet. Die komen jaren later allemaal nog eens terug bij de minister van Justitie. Is er hier dan geen enkele zorg geweest voor die mensen, ook al was misschien de zaak op het eerste gezicht verjaard?

Ten tweede, u dringt in een van uw aanbevelingen aan op verticale integratie van het parket, dat een en ondeelbaar is. We weten niet zo goed wat dat betekent, maar dat is ongeveer zoals de Heilige Drievuldigheid, een mysterie. Daar is wellicht een goedmenend protocol gesloten tussen de commissie-Adriaenssens en het parket, met name met het College van procureurs-generaal.

Na aangifte van de heer Devillé en mevrouw Halsberghe, blijkbaar zonder dat ze dat van elkaar weten, begint bijna simultaan het gerechtelijk onderzoek op het niveau van het parket van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel.

Ik zeg onmiddellijk waar ik naartoe wil. Mijn vraag betreft de dossiers van Adriaenssens. Die professor heeft op dat moment 475 dossiers in zijn kast liggen van 475 mensen die hem hun vertrouwen hebben gegeven. Hij is hier nog geweest en staat bekend als een expert ter zake. Iedereen verwachtte dat er, na het wat warrige verloop van de commissie-Halsberghe, rust zou worden gebracht in de zaak en dat door een goede samenwerking en informatiedoorstroming tussen het parket en de commissie-Adriaenssens de daders en slachtoffers correct zouden worden behandeld, zonder dat iemand zijn natuurlijke rechter zou ontlopen. Dat was, voor zover ik begrijp, de bedoeling, niet om het in de doofpot te steken, maar om door een zorgzame behandeling ervoor te zorgen dat mensen die nog gestraft konden worden, zouden worden doorgezonden en de andere niet en dat men ook daaraan zou

proberen te remediëren. Zo heb ik dat begrepen.

Men doet daar een huiszoeking. Ik had moeite om te horen dat het zowel in Mechelen als in Leuven was, maar toen ik hoorde dat het ook in Leuven was, dacht ik dat ik moest opletten. Bij de heer Adriaenssens worden al die dossiers meegenomen. De huiszoeking wordt vernietigd. Er zijn 475 dossiers mee gemoeid. De heer Devillé heeft zijn mapjes teruggekregen. Dat staat althans ergens in de stukken die u ons hebt bezorgd. Ik weet niet wat er met de 475 dossiers is gebeurd. Ik weet ook niet wat er met die slachtoffers is gebeurd. Ik heb wel gelezen dat een van de redenen voor federalisering van het onderzoek erin bestond dat de slachtoffers van de commissie-Adriaenssens rechtstreeks toegang zouden krijgen tot het federaal parket.

Ik lees daarover niks in uw eindbevindingen. Hebben die mensen zich gericht tot het federaal parket? Is er iets gebeurd met die dossiers? Is daaraan opvolging gegeven? Welke zorg is eraan besteed van een commissie die hoopvol was en die hoop gaf, ook aan de vorige parlementaire commissie hier, en die brutaal is afgebroken door dat gerechtelijk onderzoek?

U beschrijft wat er in Mechelen is gebeurd. Ik heb ooit gelezen dat collega Torfs daar toevallig die dag werd geïnterviewd en dat daarom de pers daarop zou gevallen zijn. Al die 'zouden' interesseren mij niet dramatisch. Het is of het is niet. Uiteraard is men het gewoon om de kasten, het ondergoed, de wapens enzovoort bij de misdadigers in de slaapkamer weg te halen bij een gerechtelijk onderzoek, maar 930 dozen door de venster smijten? Ik heb nu geen bijzonder medelijden met de aartsbisschop, dat is mijn natuur niet, maar wat voor een manier van vrouwen in justitie krijgt men als men dat ziet? Dat vind ik niet voldoende terug in uw rapport. Ik zou graag hebben dat onze commissie daar aanbevelingen over stuurt. De zorgzaamheid bij zo'n gerechtelijk onderzoek, de inventaris die daar wordt aangelegd, zouden toch hun plaats mogen vinden in een zindelijke justitie. Ik ben ooit eens door de kelders van het justitiepaleis gewandeld en ik heb daar allerlei Beaulieudossiers in Chiquitadozen gezien. Die staan daar zomaar. Dat zal liggen aan het feit dat wij niet genoeg archiefruimte ter beschikking stellen, maar ik heb toch ooit de hele Pacheco laten vrijmaken voor het archief van de onderzoeks-rechters en de rechtbank van eerste aanleg in Brussel.

Ten vierde, mijn mening is wat gemitigeerd. Wij weten niet of er druk is geweest. Ik zal u meteen het achterste van mijn tong laten zien. Ik begrijp niet dat magistraten onder druk gezet kunnen

worden. Laat ik dat heel duidelijk zeggen. Ik heb in mijn leven wel wat gedaan, maar ik ben nooit in mijn leven onder druk gezet. Daar zorgde ik zelf wel voor. Nooit. Dus in die zin mijn opmerking. U kent allemaal het feitelijk vermoeden, zoals dat in het bewijsrecht beschreven wordt. Ik leid alleen graag onbekende feiten uit bekende feiten af, als dat met absolute zekerheid kan gebeuren. Als ik hier straks naar buiten ga met een dame en ik wandel met haar in de richting van de Grote Markt, hoop ik dat niemand daar een gevolgtrekking uit maakt. Als men dat wel doet, is men vrij dat te doen, maar ik vind niet dat dat in een rapport thuishoort.

Wij, politici, hebben er geen verweer tegen als wij daarover ondervraagd worden. Wij hebben daar geen verweer tegen. Wij weten dan niet wat wij moeten zeggen. Wij kunnen ook niet bewijzen dat er geen druk is geweest. Ik heb nog nooit een negatief bewijs kunnen leveren. Ik heb het wel eens geprobeerd, maar dat is niet zo gemakkelijk.

Ik vind dat de deontologie van magistraten, overigens niet alleen van magistraten – daar gaat uw eerste aanbeveling trouwens over, die ik trouwens graag meer onderbouwd had gezien – zo duidelijk moet zijn dat zij eigenlijk geen issue kan zijn.

Ik verklaar mij nader. Het is toch niet aan de politieke wereld om aan de mensen uit te leggen dat het voorkomt dat een advocaat met een parketmagistraat praat? Voor mij is dat toch moeilijk uit te leggen. Het is toch niet aan de politieke wereld om uit te leggen dat een minister van Justitie soms met het parket praat? Ik zeg niet dat die twee dingen onschuldig waren. Dat weet ik niet. Maar het is niet gemakkelijk om te leven met de vraag welke indruk dat geeft.

Daar is in het justitiepaleis van alles gebeurd dat mij absoluut niet aanspreekt; dat hebt u wel door. Ik vind het verschrikkelijk, maar ik vind het moeilijk dat wat er niet gebeurd is, wat u niet kunt bewijzen, dan gezegd wordt. Ik begrijp het. Wij zijn allemaal dezelfde, ook u, het spijt mij. U moet ook de kool en de geit sparen en u moet er ook overleg over plegen met veel mensen die tot een gemeenschappelijk akkoord moeten komen. En dan schrijft men zulke zinnen. Maar dat creëert de perceptie: als men lang genoeg op een magistraat inbeukt, gebeurt er iets. Dat zou eigenlijk, tenzij het bewezen is, niet mogen.

Mijn volgende vraag gaat over het federaal parket. Ik hoop dat dit met de nodige zorg en voorzichtigheid in het verslag wordt genoteerd. Ik heb in de jaren dat ik op Justitie heb gezeten altijd de meest bevoorrechte ideeën en vooroordelen

over het federaal parket gehad. Onze beste magistraten slijten daar een ferm stuk van hun leven en hun energie, zonder dat ik hen op een pedestaal wil plaatsen.

Dus ja, ik ben perplex als ik zie hoelang de eindvordering is uitgebleven, ronduit perplex, ook al is er verjaring, ook al zijn er daders gestorven. Ik begrijp het niet. Ik vind ook geen echt begin van antwoord in uw rapport.

We weten wat voor een miserie het allemaal geeft met een raadkamer, een kamer van inbeschuldigingstelling, bijkomende onderzoeksdaten, de regels van de kleine wet-Franchimont, maar in 2021 ligt het daar dan toch uiteindelijk.

We weten ook, u hebt dat gezegd op een manier die mij beviel, dat een kamer van inbeschuldigingstelling in Brussel iets anders is dan in Antwerpen. Dat is duidelijk. Dat heb ik al lang begrepen, maar ik vind het goed dat u het durft te zeggen.

De vraag is echter wat daar dan de reden voor is. In het perscommuniqué van het federaal parket wordt een aantal zaken uitgelegd die u ook uitlegt. Daarin staat: er komt een eindvordering, maar dit is toch moeilijk te verstaan. Mocht die er wel zijn geweest, dan zaten we hier misschien niet. Dat is voor mij eigenlijk, na alles te hebben gelezen, met pijn in het hart de belangrijkste vraag. Hoe kan dat nu? Het federaal parket heeft met onderzoeksrecht anders normaal een omgekeerde relatie. Dat weet u ook. Het is het federaal parket, dat het onderzoek leidt en niet de onderzoeksrechter. Excuseer mij, hoe belangrijker het is, hoe meer.

U weet ook hoe snel bepaalde vorderingen voorkomen in Brussel, nadat het federaal parket ze benaastigd heeft. Zelfs Maalbeek-Zaventem heeft maar zo lang geduurd, terwijl het toch een heel complex onderzoek was. Ik ben dus op mijn honger gebleven wat dat betreft.

Dat zijn de vragen die ik voor u heb.

Het rapport is alvast geen goed nieuws voor Justitie. Ik ben niettemin blij dat het er is. Er zijn immers audits geweest waarbij er niks mocht zijn. Ik spreek dus heel veel dank uit voor wat u hebt gepresteerd, ook al doet het pijn om het rapport te lezen.

Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je veux tout d'abord me joindre aux remerciements qui ont déjà été adressés au Conseil supérieur de la Justice pour le travail réalisé dans ce rapport et le résumé de ce rapport que nous avons eu ces derniers jours. En effet,

résumer 50 000 pages en 50 et y ajouter quelques pages d'analyse, c'est une fameuse performance. On n'en doutait pas mais ce travail a évidemment été réalisé avec la qualité et l'objectivité que l'on est en droit d'attendre du Conseil supérieur de la Justice, malgré les deux difficultés déjà répétées à de nombreuses reprises: la limite de temps dont vous disposiez et l'obligation de ne pas entrer dans l'enquête judiciaire proprement dite.

Si vous le permettez, j'ai encore quatre questions de clarification à vous poser. Je serai plus factuel que mon prédécesseur car je n'ai pas encore le recul nécessaire que pour avoir une approche plus critique de votre rapport en tant que tel.

La première question de clarification que je souhaitais poser porte sur la page 16 où vous indiquez, à propos des premières perquisitions, que "l'enquête particulière du Conseil supérieur de la Justice n'a pas permis d'établir que la presse avait été informée par une source de l'enquête de la tenue des perquisitions". Disposez-vous d'éléments qui induisent qu'il y avait une fuite mais vous n'en avez pas la preuve? Ou, au contraire, comme inscrit dans la phrase qui suit, considérez-vous qu'il s'agit plutôt d'un concours de circonstances? Vous vous en tenez évidemment aux faits dans votre rapport mais j'aurais voulu savoir dans quel sens allait plutôt votre sentiment, que ce soit intuitivement ou de par les témoignages que vous avez pu recueillir lors des auditions.

La deuxième question porte sur la page 19 du rapport et a déjà été évoquée par mon collègue Stefaan Van Hecke. Il s'agit de la disparition de certains documents. En l'espèce, sur le point qui me concerne, vous écrivez en page 19: "Le CSJ ne dispose toutefois pas de ces dépêches ni de leurs réponses, le dossier de travail du parquet n'existant plus tandis que celui du parquet général n'a pas été mis à la disposition du CSJ". Ce sont donc des documents qui ont disparu et qu'il ne vous a pas été permis d'analyser. Disposer des documents, en tout cas de ceux qui n'ont pas été mis à votre disposition, aurait-il permis d'affiner votre analyse ou éventuellement de revoir vos conclusions? Ou, à votre estime, l'absence de ces documents reste-t-elle anecdotique dans votre analyse générale du dossier et des conclusions que vous avez pu en tirer?

La troisième question que je me posais en lisant la première moitié, et même un peu plus, de votre rapport est la suivante. On découvre un certain nombre de dysfonctionnements. Parmi ceux-ci, plusieurs concernent une mauvaise voire une très mauvaise communication entre juges d'instruction et ministère public, au sein même du ministère public, voire même entre les juges d'instruction qui

se sont succédé. En lisant ces premières pages du rapport, je souhaitais vous demander s'il s'agissait là, à votre estime et au vu des auditions que vous avez recueillies, plutôt d'un problème de personnes ou d'une certaine organisation de la justice qui aurait entraîné ces dysfonctionnements et ces difficultés de communication.

Puis je suis arrivée à la page 50 de votre rapport, où vous écrivez que la procédure a été compliquée du fait de tensions entre magistrats. Deux lignes plus bas, vous écrivez: "Cependant, le lien n'a pu être fait avec d'éventuelles pressions de l'Église". Là, je me suis étonné. Votre rapport a été très factuel. Vous vous êtes vraiment reposé sur des constatations et ici, j'ai l'impression que l'on sort quelque peu des constatations, sans que je comprenne de manière limpide pourquoi vous dites: "Il pourrait y avoir un lien avec d'éventuelles pressions de l'Église, mais aucun lien réel et factuel n'a pu être fait". Je me dis dès lors qu'une certaine interprétation a été faite dans votre rapport. Je l'ai peut-être lu trop vite, peut-être cela figure-t-il en d'autres endroits. Vous me le préciserez. Mais je n'ai pas compris ce lien que vous sous-entendez ici en page 50 et j'aurais souhaité savoir si vous aviez des précisions à apporter sur cet élément-là. Durant les auditions, avez-vous ressenti, entre les différents intervenants auditionnés que vous avez successivement entendus, des tensions personnelles, fonctionnelles ou portant sur les idées? Le cas échéant, cela pourrait-il éventuellement avoir un lien – non avéré, je l'ai bien lu dans votre rapport – avec d'éventuelles pressions de l'Église?

Ma dernière question concerne un point déjà évoqué par les collègues qui se trouve à la fin de votre rapport. Il s'agit de la paralysie, de la longueur du dossier. Votre rapport s'arrête factuellement à l'audience – qui est d'ailleurs une audience un peu de remise – du 25 mai 2021 de la chambre du conseil qui renvoie le dossier *sine die*. Et puis, plus rien, alors que nous sommes près de trois ans plus tard.

Votre analyse et les auditions menées vous ont-elles permis d'acquérir pour cette période – votre rapport ne mentionnant pas les suites de cette audience – une certaine compréhension de cette paralysie de la justice? À tout le moins depuis 2021, mais on sait que tout cela avait déjà été très lent depuis 2015. Cela est-il dû aux dysfonctionnements antérieurs?

J'ignore si vous avez rencontré les personnes concernées, c'est-à-dire principalement les représentants du ministère public, mais les auditions que vous avez menées ont-elles pu vous apporter une réponse au sujet de la possibilité de retenir une date pour la reprise de l'information, la reprise et la

clôture de l'instruction de ce dossier? Parce que finalement, de nombreuses victimes aimeraient savoir comment, concrètement, ce dossier judiciaire toujours en cours – on l'a suffisamment dit – va pouvoir évoluer? Dans les prochaines semaines, on l'espère, ou à tout le moins dans les prochains mois.

Je vous remercie déjà pour vos réponses.

Sophie De Wit (N-VA): Beste leden van de Hoge Raad voor de Justitie, ik heb nog een vraag met betrekking tot de werkkraft.

Bij de procureur is die verdwenen. Bij de procureur-generaal is die er nog wel maar wil men die informatie niet geven. Alhoewel, ik las dat die niet verdwenen, maar vernietigd is. Ik vind dat raar, in een dossier dat nog niet afgesloten is. Ik vind het vreemd dat die er niet meer zou zijn. Is tijdens de gesprekken die u had, aan bod gekomen waarom die er niet meer is? Dat staat los van het feit of men die wilde geven. Het intrigeert mij echter geweldig dat die er niet meer zou zijn, terwijl het onderzoek niet afgesloten is.

Er is heel veel discussie ontstaan met betrekking tot die huiszoekingen en de saisine daaromtrent. Op pagina 16 in uw rapport staat dat de titularis van het dossier bij het parket, die om de huiszoekingen heeft gevraagd, niet aanwezig was tijdens de afstapping. Ik lees in uw rapport dat de reden daarvoor te vinden zou zijn in een verschil in visie over de saisine van de onderzoeksrechter. De onderzoeksrechter bepaalt voor een stuk zijn saisine. Als er daarover discussie ontstaat, in functie van de vordering die men heeft ingesteld, zou ik als parketmagistraat toch meegaan, om ter plekke te gaan kijken of het wel conform is.

Is er daarover meer klaarheid gegeven tijdens uw gesprekken? Ik vind het vreemd. Als er discussie is over de saisine, moet men ervoor zorgen dat men aanwezig is. Dat lijkt mij logisch. Ik vind het raar dat dit niet het geval is.

Dan heb ik nog een vraag met betrekking tot dossiers die afgesplitst zijn naar de lokale parketten.

De commissie heeft een stand van zaken daaromtrent opgevraagd. Ik lees dat dat voordien nooit werd opgevolgd. In een dossier waarin verjaring zo'n cruciaal element is, is de eenheid van opzet dat ook. Is het al dan niet een voortgezet misdrijf? Dat kan soms feiten die op het eerste gezicht verjaard lijken, misschien niet-verjaard maken, bijvoorbeeld omdat het met dezelfde daders te maken heeft. Is dat aspect ook aan bod gekomen in de gesprekken die u hebt gevoerd? Als men dat

niet opvolgt, mist men immers die belangrijke link om hier en daar een niet-verjaring te kunnen samenstellen. Misschien ook niet, maar men kan het zelfs niet nakijken, want men volgt het niet op.

Ten slotte kan ik u enkel bedanken voor het onderzoek dat u hebt gedaan. Wij hebben er inderdaad een hele tijd op moeten wachten. Wij waren natuurlijk ook ongeduldig en weten dat er heel veel mensen op zaten te wachten. Het is jammer dat wij er nu niet verder op kunnen doorgaan, maar de commissie zal bekijken hoe ze dat verder zal aanpakken. Er zit echter al heel veel in het rapport en ik wil u daarvoor bedanken, want ik merk bij de lezing van het rapport dat het onderzoek op een heel ernstige manier is gevoerd. Dat is goed en fijn, maar ik vind het bijzonder jammer wat er allemaal is gebeurd met dat dossier. Ik kan mij alleen maar aansluiten bij de conclusie van collega Geens dat dit geen goede reclame is geweest voor justitie.

Ik hoop – u hebt aanbevelingen genoteerd – dat wij daaruit een aantal zaken kunnen meenemen en leren om bepaalde zaken te veranderen. De les die wij hieruit leren – voor zover wij dat nog niet wisten – is dat er een en ander moet worden aangepakt. Het is goed dat u die zaken nog eens op een rijtje hebt gezet en ik dank u daarvoor.

De **voorzitster**: Ik stel voor dat wij de vergadering even schorsen.

We hervatten dan met de antwoorden. Ik wil alleen vragen dat, als er iets in uw antwoord onduidelijk is, de leden u mogen onderbreken, zodat er een debat ontstaat. Zo vermijden we dat we van de ene monoloog in de andere verglijden.

De vergadering wordt geschorst van 13.07 uur tot 13.51 uur.

La réunion est suspendue de 13 h 07 à 13 h 51.

De **voorzitster**: Collega's, we gaan verder met de antwoorden op de vragen die we daarnet gesteld hebben.

Sophie De Wit (N-VA): Ik wil echter nog even iets rechtzetten voor het verslag. Wanneer ik daarnet zei dat de onderzoeksrechter baas is over de saisine, bedoelde ik natuurlijk dat die *niet* baas is over de saisine. De late plenaire vergaderingen beginnen hun tol te eisen. Ik wilde dat graag nog even duidelijk meegeven voor het verslag.

De **voorzitster**: Ik geef de leden van de Hoge Raad nu graag het woord om te antwoorden op de gestelde vragen. Wanneer er iets onduidelijk is, kunnen de leden misschien het best meteen verduidelijkende vragen, zodat ze dat niet op het

einde moeten doen. Dan is het debat immers volledig voorbij. Ik geef u graag het woord.

Hilde Melotte: Mevrouw de voorzitter, ik stel voor dat we de vragen systematisch overlopen. Wanneer bepaalde vragen vaak terugkomen, zal een van ons het woord nemen om thematisch op die vragen te antwoorden.

Davy Jordens: Bedankt voor de vele vragen. We zullen proberen om die zo goed mogelijk te beantwoorden. Ik wil wel nog vooraf een opmerking of een bedenking maken. Wij zitten hier als Hoge Raad voor de Justitie niet om wie dan ook te verdedigen. We zijn een onafhankelijk orgaan en werken niet voor de rechterlijke orde, de wetgevende macht of de uitvoerende macht. We hebben geprobeerd om zo goed mogelijk objectieve vaststellingen te doen over een lopend gerechtelijk onderzoek. Als er bepaalde disfuncties waren in het onderzoek, dan hebben we die ook benoemd. We zijn hier niet om die disfuncties goed te praten of wat dan ook. Ik kom daarop later nog terug.

We hebben ook geprobeerd om ons verslag zo extensief mogelijk te maken om zo transparant mogelijk te zijn, zowel voor het Parlement als voor de bevolking. Het was immers heel belangrijk dat er zo snel mogelijk een antwoord kwam op de vragen die wij ons ook gesteld hebben over het verloop van Operatie Kelk. Wat we konden zeggen, hebben we ook in ons verslag geschreven.

Ik wil ook nog even de beperkingen benadrukken waarmee we geconfronteerd werden. Ten eerste, het is een feit dat het nog altijd om een lopend onderzoek gaat, waardoor we ons niet mogen uitspreken over schuld of onschuld van deze of gene mensen, noch over wie slachtoffer is geworden of over wat er links of rechts in de feiten gebeurd is.

Ten tweede, een andere beperking is dat wij niet het Hof van Cassatie zijn. Wij zijn geen superrechtbank die eerdere gerechtelijke uitspraken die in kracht van gewijsde zouden zijn getreden zomaar mag bekritisieren. De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht geldt ook ten aanzien van ons. Wij mogen niet zomaar stellen dat we het oneens zijn met een of andere rechterlijke beslissing. Als Hoge Raad dienen wij rechterlijke beslissingen als dusdanig ook te respecteren. Dat staat zelfs uitdrukkelijk in de Grondwet vermeld. Wie zijn wij om ons daar dan niet aan te houden?

Dat gezegd zijnde, zal ik de vragen overlopen zoals ik ze genoteerd heb. Mocht ik een vraag vergeten, dan mag u mij daar gerust op attenderen.

Als eerste stelde mevrouw Van Peel vragen. De eerste vraag luidt of het wel vaker gebeurde of gebeurt dat de KI in Brussel zittingen – wettigheidscontrole allicht – houdt zonder dat de burgerlijke partijen daarvoor worden zijn opgeroepen. Welnu, wij hebben geen historisch onderzoek gedaan naar de uitspraken van de KI in Brussel. Wel is de aanwezigheid van de burgerlijke partijen in de wet voorzien. Artikel 235*bis*, §, 4 van het Wetboek van strafvordering zegt: "De kamer van inbeschuldigingstelling hoort, in openbare terechtzitting indien ze op verzoek van een partij daartoe besluit, de opmerkingen van de procureur-generaal, de burgerlijke partij en de inverdenking-gestelde." Die wet was al van kracht ten tijde van de bewuste uitspraken, maar blijkbaar was daar onduidelijkheid over, in die zin dat de cassatie-arresten die in deze zaak zijn uitgesproken ook als principie-arresten worden beschouwd. Het is zelfs zo dat de wetgever is opgetreden en er een wetswijziging plaatsvond om dat artikel verder te verduidelijken ten gevolge van de arresten van het Hof van Cassatie. Het gaat om de wet van 14 december 2012 – u ziet dus de chronologie – die in werking getreden is op 2 mei 2013. De wetgever heeft daarin beslist dat het horen van de burgerlijke partij en de inverdenking-gestelde moet gebeuren "ongeacht of het toezicht op de regeling van de rechtspleging gebeurt op verzoek van een partij dan wel op vraag van het openbaar ministerie". De wetgever heeft op dat moment alleszins gemeend dat de rechtspraak van het Hof van Cassatie in de wet moest worden geïmplementeerd. Daarmee heb ik de eerste vraag beantwoord.

Een vraag die regelmatig terugkomt, is of we magistraat X hiermee geconfronteerd hebben. Uiteraard hebben wij magistraat X gehoord. We hebben hem uiteraard ook geconfronteerd met de vaststellingen die we gedaan hebben, niet alleen naar aanleiding van de arresten van 2010, maar ook naar aanleiding van het arrest van 2014. We zitten hier niet om iemand goed te praten, maar de magistraat in kwestie was blijkbaar van oordeel dat hij zich vrijwillig had teruggetrokken in die procedure in 2012, die ging over de controle van de kopieën van de processen-verbaal die verdwenen waren. Hij beschouwde dat blijkbaar niet als een daadwerkelijke wraking. De Hoge Raad is het daar niet mee eens, voor alle duidelijkheid. Dat hebben we ook duidelijk in ons verslag geponeerd. Als er een officieel verzoek tot wraking tegen iemand wordt neergelegd ter griffie en die magistraat als gevolg daarvan beslist zich terug te trekken, is dat geen halve wraking. Men kan niet half zwanger zijn: men is zwanger of men is het niet. Iemand wordt gewraakt of hij trekt zich niet terug. Dat is het standpunt van de Hoge Raad. Meer kunnen we daar eigenlijk niet over zeggen.

We hebben dat ook duidelijk in het verslag geponeerd. In de ogen van de magistraat was er blijkbaar geen probleem dat hij alsnog zou zetelen.

Hij gaf ook als reden op dat de eerste procedures van 2010 over de wettigheid van de huiszoekingen gingen en van de inbeslagnames die daaruit voortvloeiden, zowel in het kader van de procedure die was opgestart door het parket-generaal als in het kader van de procedure die door mr. Keuleneer was opgestart. Hij werd in die zaak *gecasseed*, maar de kwestie van 2014 ging in zijn ogen over iets anders. Ook daar is het standpunt van de Hoge Raad dat wanneer iemand in een zaak optreedt – het is ook geen kleine zaak, maar een zaak waarvan iedereen onmiddellijk weet welke het is – , men moeilijk kan voorhouden die men niet is gewraakt als men zichzelf vrijwillig heeft teruggetrokken in een procedure. Dat is alleszins ons standpunt.

Heeft het federaal parket dat dan niet gezien op die zitting? Ik denk in alle eerlijkheid van niet. We hebben dat gezien tijdens ons onderzoek. We hebben de federale magistraat daarmee geconfronteerd en die viel een beetje uit de lucht. Die wist eerst niet waarover we het hadden. Ik denk dus dat men inderdaad over het hoofd gezien heeft dat de magistraat in kwestie zich al een keer had moeten terugtrekken, ondanks het feit dat een kopie van het verzoek tot wraking dat destijds, in 2012 door mr. Van Steenbrugge was ingediend, ook aan het federaal parket en aan de federale magistraat ter kennis was gebracht. Er wordt van de zijde van onderzoeksrechter 1 ook een klacht ingediend bij de lokale procureur des Konings wegens de verdwijning van de processen-verbaal. De lokale procureur des Konings start op basis van het schrijven van onderzoeksrechter 1 een opsporingsonderzoek.

De termijn van 2 jaar werd genoemd, maar het is eigenlijk minder dan 2 jaar. Het was 1 jaar en 4 maanden. Het ene incident deed zich voor in december 2012 en het andere in maart 2014. Kan het dat iemand in die periode van 1 jaar en 4 maanden is vergeten dat een bepaalde magistraat in die zaak niet meer kon optreden? Alleszins vinden wij van de Hoge Raad dat een disfunctie. Wij vinden dat men dat had moeten opmerken, ook al heeft men het misschien niet gedaan. Ik zeg zeker niet dat het opzettelijk is gebeurd. Het kan een onachtzaamheid geweest zijn, maar men is er blijkbaar niet over gevallen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ging het over dezelfde magistraat? Ging het over dezelfde persoon?

Davy Jordens: Ja, de magistraat die op de zitting

van 2012 aanwezig was, was ook op de zitting van 2014 aanwezig.

Wat de 445 verdwenen pv's betreft, heb ik een aantal vragen gehoord waarin wordt geopperd dat dat volgens ons geen gevolgen zou hebben gehad. Ik wil dat toch nuanceren: het heeft vooralsnog geen gevolgen gehad. Er is een arrest van de KI, waarin staat dat ze de wettigheidscontrole heeft uitgevoerd en dat de procedure voor haar in orde is. Als er toch ooit een procedure ten gronde volgt, kan een bodemrechter daaraan nog altijd andere conclusies verbinden. Dat weten we uiteraard niet. We kunnen alleen maar vaststellen dat de KI, die daarover heeft geoordeeld, blijkbaar van mening is dat er geen probleem is met de processen-verbaal die in kopie zijn toegevoegd.

Er is inderdaad op een bepaald ogenblik een opsporingsonderzoek gestart door het lokale parket van Brussel. Dat is ook beschreven in ons verslag. Enerzijds wordt onderzoeksrechter 2 geconfronteerd met het feit dat er een groot aantal pv's ontbreken. Zij schrijft de federale procureur aan om de gepaste handelingen te stellen. Dat is geen strafklacht. De federale procureur grijpt dat aan om de wettigheidscontrole aan te vragen. Zij schrijft evenwel ook brieven naar onderzoeksrechter 1 en griffier A, en die worden blijkbaar niet beantwoord. Zij krijgt althans geen antwoord. Blijkbaar antwoordt men wel aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg.

Het is dat opsporingsonderzoek waarvoor de procureur vervolgens onderzoeksrechter 2 zal aanschrijven. Onderzoeksrechter 2 valt uit de lucht, want zij wist niet dat er daarover een opsporingsonderzoek was gestart. Zij verwijst de vraag door naar de federale procureur, die tegenover de procureur des Konings opmerkt dat hij al met het probleem bezig is en dat hij dus niet snapt waarom hij op dat moment een opsporingsonderzoek voert. Hij stelt bezig te zijn met het aanvragen van een wettigheidscontrole en dies meer. De procedure kent dus een gevolg.

De federale procureur vraagt op dat moment ook aan de procureur des Konings wat hij in zijn opsporingsonderzoek al heeft gedaan. De procureur des Konings antwoordt – dat antwoord zit ook in het dossier – dat het voorlopig enkel gaat over die ene brief van onderzoeksrechter 2. Op grond daarvan vraagt hij aan onderzoeksrechter 2 om daarbij een toelichting te geven. Vervolgens ontspint zich een discussie tussen het federaal parket en het lokale parket, waarbij de lokale procureur nog eens aangeeft dat het hem verwondert dat onderzoeksrechter 2 dat zomaar schrijft naar de federale procureur. Als openbaar ambtenaar had zij de procureur des Konings

immers in kennis moeten stellen.

Wat is het resultaat geweest van het opsporingsonderzoek? Ik moet u eerlijk bekennen dat wij niet zo diep zijn gegaan om dat op te vragen. Ik heb echter begrepen dat het onderzoek zonder meer zonder gevolg is gerangschikt. Dat moet u echter verifiëren bij het parket van Brussel, dat het dossier onder zijn bevoegdheid heeft gekregen. Daaraan is dus verder geen strafrechtelijk gevolg gegeven. Of in het onderzoek mensen al dan niet zijn verhoord, durf ik niet te zeggen.

Naar aanleiding van de verdwenen processen-verbaal vindt er wel een wettigheidscontrole plaats voor de KI en daarbij zijn zowel onderzoeksrechter 1 en onderzoeksrechter 2 als griffier A en, naar ik meen, ook griffier B opgeroepen voor de zitting van de KI. Griffier A gaf aan dat hij op dat moment niets wenste te verklaren. Hij vroeg dat eerst de procureur des Konings zou worden gehoord over de problematiek. De KI heeft gemeend dat het niet noodzakelijk was de procureur des Konings op te roepen voor de zitting van de KI.

Wat de betrokkenen op die zitting hebben verklaard of vooral niet hebben verklaard, is ook voor ons niet heel duidelijk. Alleszins achtte de KI het in 2012 niet noodzakelijk om de procureur des Konings ook nog eens aan de tand te voelen over de verdwenen processen-verbaal. Zij heeft een instructie gegeven aan onderzoeksrechter 2, die op dat moment met het onderzoek was belast, om zo spoedig mogelijk de verdwenen processen-verbaal in kopie aan het strafdossier toe te voegen, wat uiteindelijk ook is gebeurd.

U vroeg of de ontmoeting tussen mr. Keuleneer en leden van het parket-generaal ongebruikelijk is. Neen, op zich is niet per se ongebruikelijk. Het gebeurt wel vaker, en dat is het volste recht van de advocaat om contact op te nemen met de magistraat.

Ik kan voor mezelf spreken, als onderzoeksrechter, maar ik ben uiteraard geen parketmagistraat. Wanneer ik gecontacteerd wordt door een advocaat die mij vraagt of hij mij kan spreken over een dossier of over zijn cliënt, dan heb ik daar geen enkel probleem mee, maar ik vraag wel steeds dat de meester mij dat schriftelijk bevestigt, per e-mail of per brief. Dan heb ik een stuk in het dossier. Stel dat later, als de procedure zijn verdere voortgang kent, de vraag zou rijzen wat er bij mij als onderzoeksrechter werd verteld, dan kan iedereen terugvinden in het dossier wat er werd gezegd.

Moet het parket dat ook doen? Ik denk dat men dat met gezond verstand moet beoordelen. Als het

werkelijk gaat om een zeer delicate zaak, om cruciale besprekingen die misschien een gevolg zullen hebben voor het verloop van de procedure, lijkt het mij verstandig dat men daarvan een document opstelt. De procureur des Konings en de procureur-generaal zijn officiers van gerechtelijke politie en kunnen uiteraard zelf ook een proces-verbaal opstellen. Het gebeurt heel vaak dat procureurs of parketmagistraten een proces-verbaal opstellen van vaststellingen. Die worden dan toegevoegd. Ook al gaat het om een gerechtelijk onderzoek onder leiding van een onderzoeksrechter. Niets belet een parket-magistraat van iets dat echt belangrijk is, een eigen proces-verbaal op te stellen en dat aan de onderzoeksrechter ter beschikking te stellen om toe te voegen aan het onderzoek. Dat is hier alleszins niet gebeurd. Wij hebben van die ontmoeting geen spoor in het onderzoek teruggevonden.

Dan is er de vraag over de reservefardes. Als wij de reservefardes hadden kunnen inkijken, zou dat een invloed hebben gehad op ons onderzoek? Wat is ons standpunt daarover? Misschien kan een van de collega's dat toelichten. Wij hebben er alleszins op aangedrongen bij het federaal parket, het lokale parket en het parket-generaal om die reservefardes te mogen ontvangen.

Er werd ook gevraagd of het wel normaal is dat het parket in eerste aanleg die reservefardes al heeft vernietigd. Dat is alleszins conform een richtlijn. Tien jaar na het afsluiten van een onderzoek wordt een reservefardes blijkbaar vernietigd bij het parket in Brussel. U zegt dat het nog om een lopend onderzoek ging. Voor het parket van Brussel was het dat eigenlijk niet meer. Zodra het dossier gefederaliseerd werd, was het geen dossier meer van het lokale parket en was het voor hen afgelopen. Dat was in maart 2011. In maart 2021 verstreek die termijn van 10 jaar.

Valérie Delfosse: Plusieurs questions ont été posées également au sujet des fardes de réserve, ou des fardes de travail, qui existent au niveau du parquet, en marge du dossier de procédure. Nous les avons sollicitées auprès du parquet de Bruxelles, auprès du parquet général de Bruxelles ainsi qu'au procureur fédéral. Nous n'avons pas eu de réponse positive.

Nous avons néanmoins insisté. C'est le 11 mars 2024 que nous avons reçu une réponse motivée du refus de communiquer l'entièreté de ces fardes, aussi bien du procureur fédéral que du procureur général, puisque pour le parquet de première instance, il vous avait déjà été précisé que la réglementation en matière d'archives exigeait, ou permettait, la destruction de la farde de réserve.

Nous avons eu une motivation qui tourne essentiellement autour de la confidentialité. Par contre, nous avons eu communication de certaines pièces qui figurent dans ces fardes de réserve du parquet fédéral et du parquet général, telles que de la communication entre les parquets respectifs et des acteurs externes au parquet, telles que de la communication entre les parquets et les avocats, entre le parquet et le ministre de la Justice. Mais nous n'avons pas eu de communication de ce qu'on appelle les dépêches PG, à savoir la communication écrite entre le parquet général et le parquet de première instance, ou d'autres documents qui pourraient se trouver au niveau de la farde du parquet fédéral.

Nous n'avons, en tant que Conseil supérieur, pas d'opinion à exprimer par rapport à ce refus. Cela a été motivé, comme je l'ai dit, sous le couvert de la confidentialité.

Pourquoi n'avons-nous pas sollicité l'aide de la commission d'enquête parlementaire pour obtenir ces fardes, ou le contenu de la totalité de ces fardes de réserve? Comme je l'ai indiqué, nous les avons reçues le 11 mars 2024. Nous sommes aujourd'hui le 19 avril. Entre le 11 mars et le 19 avril, nous aurions sans doute encore eu besoin de quelques semaines pour clôturer notre rapport. Nous n'avons pas non plus fait appel à la commission d'enquête parlementaire pour obtenir des données personnelles qui figurent dans le Registre national.

Pourquoi n'avons-nous pas fait appel, éventuellement, à un huissier, ou directement à la commission? En réalité, nous avons pu tracer tout le monde, mais certains avec plus de difficultés, via, via, via, sans consultation au Registre national. Mais nous avons pu, *in fine*, identifier, localiser tout le monde.

Comme on l'a indiqué, 35 personnes ont été entendues. Les a-t-on entendues sous la foi du serment? Non. C'est une faculté que le CSJ a mais qu'il n'a pas utilisée dans ce cas-ci. Ce n'est pas une obligation prévue par la loi. Nous pouvons le faire comme nous pouvons aussi ne pas le faire. Dans le cas de cette enquête-ci, nous ne l'avons pas fait.

Vous communiquez la liste des personnes entendues? Non.

Il est évident que parmi les 35 personnes que nous avons entendues figurent le procureur du Roi de l'époque, le procureur général de l'époque, les différents membres du parquet général qui sont intervenus dans le dossier. Nous avons entendu le

procureur fédéral de l'époque, le titulaire au parquet fédéral de l'époque. Ce sont sans doute des personnes qui sont facilement identifiables.

Nous avons également entendu quelques victimes mais à ce sujet, comme vous le savez, nous l'avons reprécisé mardi quand nous sommes venus exposer le rapport, le *scope* du travail au CSJ ne porte pas sur les victimes. C'est votre *scope*. Nous nous sommes essentiellement penchés sur le déroulement de l'enquête sur le plan purement juridique, judiciaire. Les étapes ont-elles été suivies? Pourquoi est-ce long? Y a-t-il eu de l'influence? Y a-t-il eu des audiences clandestines? Nous n'avons donc pas examiné ce dossier sous l'angle ou avec le regard de la victime. Ce n'était pas notre *scope* dès le départ. Nous avons aussi entendu des avocats et vous savez évidemment lesquels.

Bien sûr, dans le rapport, l'un ou l'autre nom apparaît, comme le commissaire de police de l'époque, mais ce sont des noms qui font partie du domaine public ou des personnes qui se sont affichées publiquement comme telles, comme intervenant en tant que commissaire de police, en tant qu'avocat des parties civiles ou en tant qu'avocat de l'Église.

A-t-on communiqué le rapport préalablement à l'exposé ici en commission? Nous l'avons communiqué à un seul partenaire de justice qui est le procureur fédéral. C'est la seule personne qui a eu connaissance du rapport avant qu'il ne soit approuvé en assemblée générale et pas pour formuler des commentaires mais uniquement dans le cadre d'une demande très spécifique qui est de demander au procureur fédéral si la publication du rapport pose problème par rapport au secret de l'instruction, par rapport à la présomption d'innocence, par rapport au respect des droits de la défense et par rapport au respect de la vie privée. C'est uniquement sous cet angle-là que le procureur fédéral a reçu communication du rapport, et personne d'autre n'a eu connaissance du rapport avant son approbation en assemblée générale.

Davy Jordens: Een aantal vragen werd al beantwoord, maar die zullen later nog terugkomen. Ik kom daarop straks nog terug. Ik wil vooral nog een toelichting geven over de reservefardes. Heeft het zin om die reservefardes op te vragen? Het is uiteraard niet aan de Hoge Raad voor de Justitie om aan het Parlement te zeggen wat het wel of niet moet doen, dus we zullen dat zeker niet doen. We weten ook niet wat de inhoud van die reservefardes is. Het zou kunnen dat daar informatie in zit die nuttig kan zijn voor ons onderzoek, maar het zou ook kunnen van niet. Een aantal stukken daaruit

werd ons wel ter beschikking gesteld, maar niet de volledige inhoud. Het is dus niet zo dat men categoriek heeft geweigerd om alles aan ons te bezorgen, men heeft wel degelijk bepaalde stukken uit die werkfardes getreurd en aan ons bezorgd. Waar het ons echter om ging, was de interne communicatie binnen het parket en die hebben we niet gekregen. Meer kan de Hoge Raad voor de Justitie niet doen, behalve het beleefd vragen.

Er was ook een vraag over de lange duur van het onderzoek en of de wetgever hierin kan optreden. We hebben een aanbeveling geformuleerd – en dat heb ik ook al gezegd – omdat blijkbaar niet alle KI's in de verschillende ressorten van dit land een stelselmatige controle uitvoeren op de langdurige onderzoeken. Er is voor de wetgever dus zeker nog een mogelijkheid om daarover wat dwingendere bepalingen uit te vaardigen.

Als onderzoeksrechter heb ik zo'n controle alleszins altijd ervaren als iets nuttigs. Er zijn altijd onderzoeken die langer lopen dan andere. Sommige worden heel snel afgesloten, terwijl andere langer duren. Het is alleszins goed om als onderzoeksrechter die dossiers opnieuw ter hand te nemen, ook al lopen er nog onderzoeks-handelingen, en te kijken wat er daarin nog moet gebeuren, wat de huidige stand van zaken is en wanneer we het kunnen afsluiten.

Om onderzoeken te bespoedigen, is dat dus zeker iets positiefs, ook al is het dan een hiërarchische overste van de onderzoeksrechter die die informatie opvraagt. Ik kan u zelfs zeggen dat dit heel grondig gebeurt, want nadat ik mijn verslagen heb overgemaakt aan de KI, krijg ik meestal een aantal weken of maanden later bijkomende vragen. "U had toegezegd dat u dit onderzoek zou afsluiten, is dat ondertussen gebeurd?" "U zou nog een rechtshulpverzoek sturen, hebt u dat ondertussen gedaan?" "U zou nog iemand verhoren, is dat gebeurd?" Men volgt dat heel grondig op, dus dat is altijd goed om de voortgang van een onderzoek te bespoedigen.

Ik denk dat ik daarmee de vragen van mevrouw Van Peel heb beantwoord.

Ook de heer Van Hecke had een aantal vragen. Één vraag ging over het informeel overleg van magistraten dat in de werkfardes zit. Hebben wij overwogen om de parlementaire onderzoeks-commissie daarin in te schakelen? Ik hoef u dat niet te zeggen. Wij zijn onderscheiden organen. Het komt ons niet toe om u te vragen of u dit of dat voor ons wilt doen. Wij stellen ons verslag op. Wij stellen de resultaten aan u voor. Het is aan u om te oordelen wat u daarmee verder kunt doen.

Bovendien weet ik ook niet of het zo eenvoudig is om in het kader van een parlementaire onderzoekscommissie al dan niet zaken ter beschikking te stellen van andere diensten, van de Hoge Raad voor de Justitie. Ik weet niet of dat juridisch kan. Dat zijn vragen die u samen de raadsheer, die hier vandaag niet aanwezig kan zijn, kunt bespreken. Het lijkt mij alleszins niet evident. Ik denk dat er toch moet worden nagedacht of dat überhaupt mogelijk is of niet.

Er is ook het feit dat we pas op 11 maart wisten wat het standpunt van het federaal parket en het parket-generaal was. Zelfs al zouden we een beroep op uw diensten hebben gedaan, dan hadden we hier vandaag nog altijd niet gezeten. Ook voor ons tikte de tijd verder. We waren ons er zeer van bewust dat u op ons verslag aan het wachten was. Op 11 maart hebben wij dan dat standpunt gekregen en hebben wij daarvan kennisgenomen.

Dan had u nog een vraag over het proces-verbaal dat blijkbaar anderhalve maand onderweg was. Dat gaat daarbij over het verhoor van de heer Devillé. Is het gebruikelijk dat het zo lang duurt? Ik vind dat niet gebruikelijk, maar het is ook niet helemaal abnormaal. Het is zo dat men op de dag van de contactname van de heer Peter De Waele met de heer Devillé onmiddellijk telefonisch contact met de parketmagistraat heeft opgenomen. Het parket was op dezelfde dag dus al in kennis gesteld. Het is dus niet zo dat de politie dat heeft achtergehouden of wat dan ook.

De redenen om dan toch nog een aantal weken te wachten om het proces-verbaal op te stellen en vervolgens nog eens te wachten om het naar het parket te sturen, ken ik niet. We kunnen in het dossier wel de datum van binnenkomst en de datum van het opstellen van het proces-verbaal en zo meer zien. Wij hebben dat ook vastgesteld.

Niet onbelangrijk hierin is ook het feit dat het proces-verbaal de dag voordien of kort voordien aan de uitbreidende vordering werd overgemaakt. Het is ook dat proces-verbaal dat aan de uitbreidende vordering werd toegevoegd. Daar is ook een vraag over gesteld. Daarop kom ik dadelijk terug.

Waarom is men bij de huiszoeking in Mechelen uiteindelijk pas in de loop van de namiddag op die zolder uitgekomen? Ik moet afgaan op wat ons daarover werd meegedeeld, maar ik heb begrepen dat de aanwezigen in het aartsbisshoppelijk paleis niet op de hoogte waren van een archief. De onderzoeksrechter heeft inderdaad gewoon gevraagd om over het archief te kunnen

beschikken, over de stukken in verband met seksueel misbruik van minderjarigen. Blijkbaar viel men daar uit de lucht. De aanwezigen wisten niet waarover het ging. Dat heeft er allicht toe geleid dat de onderzoeksrechter zich inderdaad verplicht zag de politiediensten de opdracht te geven om dan maar alles te doorzoeken, wat in zo'n omvangrijk gebouw natuurlijk niet evident is. Men is dus beginnen te zoeken. Men is allerlei documenten beginnen te doorbladeren. Sommige zaken waren helemaal niet relevant. Het heeft inderdaad tot na de middag geduurd eer men op die zolder is gestoten.

Ik wil onmiddellijk ook even inpikken op een vraag van de heer Geens. Vind ik het normaal dat in beslag genomen stukken uit een raam worden gegooid? Nee, dat vind ik ook niet normaal. Dat getuigt van weinig respect. Dat is niet de manier waarop zo iets hoort te verlopen. Dat zijn evenwel beslissingen waarbij ik niet aanwezig was, veertien jaar geleden. Waarschijnlijk hebben de politiediensten daarop geïnsisteerd omdat ze met die 931 dozen niet heel die omweg wilden maken, via trappen naar beneden en vervolgens via het binnenplein en langs de grote poort aan de voorkant van het gebouw. Het was allicht een ongelukkige beslissing. Dat laat ik in het midden. Dat de media daarbij aanwezig waren en daar videobeelden van maakten, heeft de zaak uiteraard niet vooruitgeholpen. Dat spreekt voor zich.

Koen Geens (cd&v): Maar u kent ook het bestaan van liftjes. En is er een goede inventaris gemaakt? Dat is eigenlijk nog belangrijker.

Davy Jordens: Ja, die stukken zijn meegenomen en er werd achteraf een inventaris van gemaakt. Dat spreekt voor zich. Men heeft die dozen allemaal genummerd enzovoort.

Of er een verhuislift aanwezig was, durf ik u niet te zeggen, mijnheer Geens.

Dat kom ik tot de aanwezigheid van de media. Dat is uiteraard iets dat we niet kunnen onderzoeken veertien jaar na datum, maar dat werd wel door de onderzoeksrechter onderzocht. De onderzoeksrechter was zeer misnoegd dat er videobeelden waren van die huiszoeking. Hij heeft de politiediensten toen de opdracht gegeven een aantal zaken uit te klaren. Zoals wij in het dossier kunnen lezen, is het werkelijk zo dat Rik Torfs een interview wilde geven aan een lokale tv-zender. Hij zocht een mooie achtergrond voor de beelden van dat interview. Hij meende blijkbaar dat het aartsbisshoppelijk paleis wel een mooie achtergrond was. Op het moment dat Rik Torfs dus zijn interview gaf, zagen de cameraploegen dat er op

de achtergrond heel wat animositeit was, dat er voertuigen van de politie aankwamen en zo meer. De leden van de plaatselijke pers hebben dan blijkbaar gemeend de nationale pers te moeten contacteren. Het resultaat kent u. Dat onderzoek heb ik niet gevoerd. Kan ik dat bevestigen of ontkrachten? De onderzoeksrechter heeft alleszins geen sporen gevonden van een eventueel lek in het dossier om moedwillig cameraploegen uit te nodigen bij die huiszoeking. Zoals wij het uit het dossier kunnen opmaken, was het allicht een ongelukkige samenloop van omstandigheden.

Er werd ook een vraag gesteld over de uitbreidende vordering. Voor alle duidelijkheid, die is wel degelijk schriftelijk genomen. Het is niet zomaar iets mondelings, er zit een document in het dossier. Onduidelijkheid bestaat over wie het initiatief tot die vordering heeft genomen. Het gaat over de dag na de huiszoekingen. Enkele mensen hebben geopperd dat dit alleszins – zonder dat ik zeg dat het zo was – een ongelukkige perceptie heeft gecreëerd als moest aan de hand van die uitbreidende vordering iets worden rechtgezet van wat de dag voordien gebeurd was. De onderzoeksrechter zegt dat hij die uitbreidende vordering niet heeft gevraagd, dat de parketmagistraat daar zelf mee kwam aanzetten. De parketmagistraat zegt dat de onderzoeksrechter gevraagd heeft om een uitbreidende vordering te nemen.

Voor alle duidelijkheid, de enige die beslist of een vordering wordt genomen, is het parket zelf. De onderzoeksrechter kan geen instructie geven aan het parket om deze of gene vordering te nemen. De onderzoeksrechter kan dat wel vragen; daar is op zich niets onwettig aan. Veronderstel dat ik een dossier van woningdiefstallen onderzoek en dat in de loop van dat onderzoek andere feiten aan het licht komen, dan zal ik aan de procureur des Konings schriftelijk vragen of hij al dan niet een uitbreidende vordering wil nemen. Soms doet hij dat, soms niet. De procureur kan bijvoorbeeld vaststellen dat de feiten zich niet in zijn arrondissement situeren en vragen om het dossier te beperken. Soms stemt de procureur toe om het toch te onderzoeken. Op zich is het dus niet abnormaal dat een onderzoeksrechter aan een parketmagistraat vraagt om een uitbreidende vordering te nemen. Over wie in dit dossier het initiatief heeft genomen, zijn de verklaringen tegenstrijdig.

Er is een vraag gesteld over de twee parketmagistraten die aanwezig waren tijdens het onderhoud met meester Keuleneer. Een van hen hebben wij niet kunnen horen. We hebben die persoon met een aangetekende brief opgeroepen, maar die aangetekende brief werd niet afgehaald

en is bij ons teruggekomen. De andere parketmagistraat, de dossierbeheerder, hebben we wel ondervraagd. Wie waren die twee parketmagistraten? De situatie had ik al geschetst, het gaat om begin augustus 2010, midden in het gerechtelijk verlof. De procureur-generaal zelf was niet aanwezig wegens vakantie, dus er was een waarnemend procureur-generaal. Die waarnemend procureur-generaal heeft samen met de substituut-procureur-generaal die het dossier beheerde, de ontmoeting met meester Keuleneer gehad.

De uitleg die wij daarover gekregen hebben van de substituut-procureur-generaal, de titularis-dossierbeheerder, was voor ons niet bevredigend. We vonden dat de uitleg die we kregen onvoldoende was om zicht te krijgen op wat daar precies gezegd werd en waarom er enkele dagen later op 12 augustus een vordering gehangen werd aan het verzoekschrift 61^{quater} dat voor de KI zou komen. Wij vonden die uitleg dus niet bevredigend en zijn op onze honger gebleven toen we de substituut-procureur-generaal daarover gehoord hebben.

Het is wel zo – en dat heeft hij ook toegelicht – dat hij een van de weinige parketmagistraten was die daar aanwezig waren en die vertrouwd waren met het dossier, terwijl hij zelf in principe zulke zaken nooit behandelt. Hij is vertrouwd met fiscale zaken. Dat is zijn expertise. Hij heeft dit dossier echter waargenomen tijdens de vakantieperiode en hij meende in eer en geweten die vordering te moeten stellen. Dat was de uitleg die we daar gekregen hebben.

Ik kom nu tot de zakken met verdwenen pv's. In ons verslag staat inderdaad dat er mogelijk magistraten betrokken waren bij die verdwijning. Dat zijn echter niet onze woorden, dat zijn de woorden van meester Keuleneer. Hij legde immers een strafklacht neer op het moment dat hij de verdwijning van die pv's vernam. Later, terwijl de procedure voor de KI liep, schreef hij naar de procureur-generaal dat hij wilde dat in het kader van zijn strafklacht ook onderzocht werd of bepaalde personen waarvan hij de namen noemde – de procureur des Konings, onderzoeksrechter 1 en de griffier – betrokken waren bij die feiten. Voor alle duidelijkheid, dat is zeker geen vaststelling van ons, maar iets wat meester Keuleneer aan de procureur-generaal schreef.

Een volgende vraag daarover was of dat geen gevolg had voor de verdere procedure en welk soort pv's het waren. Het waren diverse pv's. Er was geen lijn in te trekken. Ze hadden bijvoorbeeld niet specifiek betrekking op de analyse van de kartonnen dozen of bepaalde verhoren. Het was een amalgaam van processen-verbaal.

Het is natuurlijk niet evident om te weten wat er precies verdwenen is. Men heeft allicht bij de federale politie een inventaris gemaakt van welke pv's ze in de loop van het onderzoek allemaal opgesteld hebben. Men heeft die naast het dossier gelegd om te kijken wat er wel nog inzate en wat niet. Op basis daarvan heeft men dan de ontbrekende pv's kunnen identificeren. Ze zijn dan allemaal opnieuw uitgeprint, voor eensluidend verklaard en gevoegd bij het strafdossier. Voor de KI was dat voldoende.

Ik kom tot het arrest van 20 maart. Het federaal parket had moeten weten dat magistraat X zich voordien had teruggetrokken. Daarop heb ik al geantwoord, denk ik. Ik denk dat ik zo de vragen van de heer Van Hecke heb beantwoord.

Wat is het verschil tussen een mammoetdossier en een gecentraliseerd dossier? Een mammoetdossier is een dossier waarin een kat op de duur haar jongen niet meer terugvindt, een dossier dat zodanig wordt uitgebreid dat iedereen het overzicht verliest, dat men door de bomen het bos niet meer ziet, dat het bijzonder zwaar en langdurig dreigt te worden wat het onderzoek zelf betreft, maar mogelijk ook de fase van regeling rechtspleging en eventueel ook de fase van de behandeling ten gronde. Zoals we het in onze aanbevelingen hebben geformuleerd, is het heel belangrijk dat het onderzoek wordt afgebakend zowel in plaats, als in tijd, alsook, indien mogelijk, naar de namen van slachtoffers, van verdachten en zo meer. De onderzoeksrechter moet duidelijk weten wat hij al dan niet moet onderzoeken. Het gebeurt vaak dat de parketmagistraat in de vordering verwijst naar het proces-verbaal en het proces-verbaalnummer expliciet in de vordering zet. "Ik vat u met dit" en de feiten die daarin omschreven zijn. Bijvoorbeeld het proces-verbaalnummer HA.10.F1 enzovoort. Dan is het voor iedereen duidelijk waarmee de onderzoeksrechter gevat is en waarmee niet.

Ik weet niet precies wat ik onder een gecentraliseerd dossier moet begrijpen, maar ik vermoed dat u doelt op de coördinerende functie van het federaal parket in het begin van het onderzoek, vooraleer het gefederaliseerd werd. Het federaal parket treedt dan coördinerend op en beslist in overleg met lokale parketten welke entiteit het onderzoek al dan niet zal voortzetten. Het federaal parket heeft geen hiërarchisch gezag ten aanzien van de lokale parketten. Het moet eventueel via de procureur-generaal passeren, die wel gezag heeft over de lokale parketten. De federale procureur heeft dat niet. Wanneer het federaal parket van oordeel was dat het misschien nuttig was om bepaalde lokale dossiers al dan niet in kopie aan het Dossier Kelk toe te voegen, moest de federale

procureur dat aanvragen of overmaken aan de lokale procureur des Konings in Brussel. Uiteindelijk is hij diegene die beslist wat de saisine van de onderzoeksrechter is. De federale procureur kon dus zelf ook geen dossiers zomaar toevoegen aan het bestand of lopend gerechtelijk onderzoek.

Hoe kunnen we vermijden dat burgerlijke partijen in de toekomst opnieuw niet meer zouden worden opgeroepen? De wetswijziging is er gekomen. Ik heb daar daarnet duidelijk allusie op gemaakt. De wetgever heeft bijkomende duidelijkheid verschaft. De wet is nu heel duidelijk. Momenteel gebeurt een wettelijkheidscontrole ook niet meer zonder de aanwezigheid van de burgerlijke partijen. Dat mag ik alleszins hopen. Er zijn trouwens nog dergelijke procedures. Wrakingsverzoeken worden ook behandeld in aanwezigheid van alle betrokken partijen. Ook in die procedure gebeurt dat. Op dat vlak heeft de wetgever dus al opgetreden.

Zijn er magistraten die hebben geweigerd mee te werken? Kunnen zij desgevallend nog worden opgeroepen? Ik herhaal dat we alleszins van één belangrijke parketmagistraat geen gevolg hebben gekregen. Het betreft iemand die ondertussen weliswaar niet meer in functie is. Gezien de duurtijd is de betrokkene intussen op rust gesteld.

In welke mate kan de Hoge Raad voor de Justitie een niet-magistraat dwingen bij de Raad aanwezig te zijn? Dat kunnen we niet. Soms gebeurt het dat magistraten nog eremagistraat en dergelijke zijn en dus nog onder het tuchtreglement en het statuut van de magistratuur vallen. Een gewone burger kunnen wij echter niet verplichten om voor de Hoge Raad voor de Justitie te verschijnen. Wij kunnen niet dagvaarden.

Hebben de ondervraagde personen die we bij ons op de Hoge Raad hebben ontvangen, menselijkheid getoond ten aanzien van de slachtoffers? Ik geef nu de woorden van mijn voorzitter mee. Heel veel mensen hebben met hart en ziel aan het dossier gewerkt en hadden het beste voor. Zij waren zich ook bewust van het feit dat er slachtoffers waren. De initiële bedoeling om het dossier in een onderzoek onder te brengen door de parketmagistraten, was natuurlijk om oog en aandacht te hebben voor de slachtoffers. Zij wilden de feiten opgehelderd zien. Er waren dossiers bij voor mevrouw Halsberghe, die zij uiteindelijk niet ter beschikking wilde stellen. Er was ook sprake van dossiers bij de heer Devillé, die hij vrijwillig niet volledig ter beschikking kon stellen, omdat hij nog geen contact had gehad met de betrokken personen, die daarvoor hun toestemming nog niet hadden gegeven. U moet dat vragen aan de betrokken magistraten zelf, maar ik weet zeker dat

er bekommernis was om de slachtoffers.

Het hoeft geen betoog dat ook wij bij de Hoge Raad voor de Justitie betreuren dat we veertien jaar later nog altijd wachten op een rechtsplegingsregeling en dat vooral de slachtoffers nog altijd wachten op een rechtsplegingsregeling. Zij verdienen in de eerste plaats een antwoord te krijgen op de vraag of er nu al dan niet een proces zal komen en ook of er al dan niet mensen zijn die schuldig moeten worden verklaard. Dat is dus zeker betreurenswaardig.

De federale magistraat die in dit dossier toch heel wat werk heeft verricht – er is al op gealludeerd – staat bekend als iemand die zeer veel oog heeft voor de slachtoffers, die zeer slachtoffergericht is en die jaren geleden de slachtofferbejegening mee uit de grond heeft helpen stampen in ons land. Ik kan dus zeker niet zeggen dat dat iemand is die blind is voor de slachtoffers, maar het dossier is gelopen zoals het is gelopen en een individuele magistraat heeft ook niet altijd vat op hoe het dossier uiteindelijk verder verloopt.

Ik kom bij de volgende vraagsteller. Ik heb al geantwoord over de al dan niet toevallige aanwezigheid van de camera's.

De **voorzitster**: Excuseer, de heer Vajda vraagt het woord.

Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Monsieur, excusez-moi. En plus, je vais revenir un peu en arrière. Il fallait que je retrouve une information. C'était sur la question qui vous était posée par M. Senesael sur la différence entre un dossier centralisé et un dossier mammoth. Je comprends un peu sa question, parce que la limite n'est pas toujours claire.

L'information que je voulais retrouver, c'était, lorsque le 25 juin 2010 – je reprends la page 16 de votre rapport –, le titulaire du dossier au parquet trace des réquisitions écrites complémentaires aux fins de joindre le dossier suivant à l'instruction à mener à charge de X pour des faits d'abstention coupable.

C'est là que la notion entre, effectivement, dossier centralisé et dossier mammoth... Enfin, c'est sur cela que j'aurais voulu avoir votre avis puisque, à partir du moment où on parle d'abstention coupable, on ne parle plus de faits précis, de faits de mœurs d'une personne aux dépens d'une autre, mais on parle d'abstention coupable soit en visant l'entière de l'Église, soit des personnalités au sein de l'Église. Je suppose que c'est cela qui était derrière ce terme "à charge de X pour abstention coupable".

Là, donc, il fallait centraliser puisque si c'était une personnalité de l'Église, elle s'est abstenue sans doute pour plusieurs faits qui ont été commis, peut-être dans des arrondissements différents, par des personnes différentes en tout cas. Et donc là, on est un peu à la limite du dossier centralisé et du dossier mammoth. Parce que ça peut aller jusqu'au dossier mammoth, avec les défauts que vous avez évoqués.

Davy Jordens: Terecht. Ik kan daarop antwoorden dat de initiële bedoeling van de parketmagistraten blijkbaar was om te achterhalen welke feiten precies in die dossiers van mevrouw Halsberghe beschreven waren. Op dat moment hadden zij daar immers geen idee van. Die dossiers moesten nog in beslag worden genomen en zij zagen dit dossier eerder als een moederdossier van waaruit later eventueel andere dossiers konden voortvloeien.

Het verloop van het onderzoek heeft iets anders uitgewezen, omdat er een discrepantie was in de zienswijze op de saisine van de onderzoeksrechter tussen de parketmagistraat en andere parketmagistraten. De aanvankelijke bedoeling was blijkbaar om de dossiers-Halsberghe in beslag laten nemen door de onderzoeksrechter en dan op basis daarvan te zien waar men naartoe kon. U verwijst naar de uitbreiding voor schuldig verzuim. Ik betwijfel of het al van bij de aanvang de bedoeling was om dat zo te doen. Men had dat dan immers al meteen kunnen doen, terwijl men dat pas na de huiszoeking heeft gedaan. Die vordering zit er inderdaad in en dat is dan mogelijk een van de redenen waarom het dossier een mammoetdossier is geworden, net omdat het niet meer afgelijnd was, zoals u terecht opmerkte. Het gaat dan veel ruimer dan alleen over de specifieke zedenfeiten die her en der in het land zijn gebeurd. Ik hoop dat ik daarmee uw vraag heb beantwoord.

Ik heb trouwens ook in het verslag geschreven dat een gerechtelijk onderzoek natuurlijk niet de bedoeling heeft om enkel en alleen ergens een huiszoeking te laten uitvoeren. Een gerechtelijk onderzoek is een onderzoek naar de waarheid van bepaalde feiten en niet zomaar een jeton die men in een automaat stopt om een huiszoekingsbevel te verkrijgen. Die onderzoeksrechter is gevat en moet de waarheid zoeken en niet alleen maar een huiszoekingsbevel uitvaardigen en zijn dossier afsluiten. Zo gaat dat niet. Die opmerking in ons verslag moet dus ook in die context worden gelezen.

Wat is concreet de draagwijdte van de vaststelling dat er een disfunctie is? Misschien kan mijn collega daarover meer zeggen. We hebben het woord

disfunctie trouwens ook gedefinieerd in ons verslag. Disfunctie is een term die inderdaad wat flou is, maar ik laat mijn collega dat graag toelichten.

Daan Vyverman: Ik kan daarover enkel zeggen dat we dat in het lexicon hebben toegelicht en dat het dus niet per se moet gaan over onregelmatigheden, fouten of onwettelijkheden. Het komt ons vaak niet toe om daarover te oordelen, het komt de rechterlijke macht toe om dat vast te stellen. Wij bekijken in onze onderzoeken de zaken vanuit volgend perspectief: waar had Justitie beter moeten functioneren? Zelfs als er niet letterlijk sprake is van een fout of een onwettigheid, kan men wel situaties hebben waarin het beter had kunnen of moeten lopen. Dat is voor ons soms voldoende om bepaalde zaken vast te stellen en aan te geven wat voor ons een disfunctie is. Daar koppelen we ook aanbevelingen aan om disfuncties in de toekomst zoveel mogelijk te vermijden of in elk geval te beperken.

Davy Jordens: Voor alle duidelijkheid, wij zijn ook geen tuchtorgaan. Wij kunnen niet zelf een magistraat op het matje roepen, wanneer we een disfunctie vaststellen, en die magistraat een tuchtsanctie, een schorsing of een inhouding van wedde opleggen. Magistraat X is trouwens ook geen magistraat meer, want hij is al met pensioen. Ons verslag werd openbaar gepubliceerd. Wie daarmee aan de slag mee wil gaan, heeft die mogelijkheid alleszins, als men bepaalde disfuncties vaststelt. We moeten ons verslag ook verplicht meedelen aan uw orgaan, maar uiteraard ook aan de korpschefs van de hoven en rechtbanken en van de parketten, die zelf kunnen lezen of er eventueel disfuncties bij hen zijn gebeurd. Zij kunnen er desgevallend verder gevolg aan geven. Dat kan ook strafrechtelijk zijn.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Het is interessant wat u zegt. Als ik korpschef ben en ik lees het rapport, hoe kan ik dan weten over welke magistraat het precies gaat en of die persoon onder mijn jurisdictie valt? Het is immers anoniem. Op een deel kan ik wel namen plakken. Binnen Justitie zullen veel magistraten daarop wel namen kunnen plakken. Dat was bijvoorbeeld ook het probleem in het dossier-Van Espen. Daar zijn ook vragen gesteld. Waarom hebben tuchtverantwoordelijken dan geen verantwoordelijkheid genomen op basis van dat dossier? Die vragen zijn terecht, maar men moet ook weten over welke magistraat het gaat om eventueel op te kunnen treden.

Davy Jordens: Daar ben ik het met u eens, maar voor een korpschef is het heel duidelijk wie de betrokken magistraten zijn en wie niet. Ik begrijp

dat het voor u als parlementsleden niet zo evident is om te weten wat de namen zijn van magistraat X en onderzoeksrechters 1 en 2. Voor de korpschef in kwestie is het echter zeer duidelijk wie onder zijn of haar bevoegdheid ressorteert. Die zal die informatie heel gemakkelijk kunnen opvragen. Daar zit naar de uitoefening van tucht en dergelijke geen probleem. Bovendien is er een wetswijziging in de maak over het tuchtrecht van magistraten. Mogelijk werd daarover zelfs al gestemd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Daarover werd al gestemd. Het gaat van 6 naar 12 maanden en een mogelijke verlenging.

Davy Jordens: Dat is dus inderdaad gewijzigd. Het Parlement heeft in die zin ook al initiatieven genomen, als gevolg van eerdere onderzoeken.

Er werd ook gevraagd of het sturen van brieven naar de andere actoren een vorm van druk is en wat het standpunt van de stafhouders of van de advocaten zelf is. Een advocaat is vrij om te doen wat hij meent te moeten doen. Daarover is geen discussie. Laten we daar duidelijk in zijn. Een advocaat moet de rechten van zijn cliënt zoveel mogelijk vrijwaren. Als hij meent dat het opportuun is om een brief die hij naar de onderzoeksrechter stuurt, ook naar de procureur, de procureur-generaal, de federale procureur en de minister van Justitie te sturen, dan moet hij dat vooral doen. Wie zijn wij om te zeggen dat een advocaat niet voor zijn cliënt mag optreden?

De vraag was alleen of dat voor druk zorgt in hoofd van magistraten. Wij hebben daarop geantwoord in ons verslag. Magistraten zijn ook maar mensen. Zij hebben ook niet graag dat zij waar dan ook op het matje worden geroepen of wat dan ook. Dat is natuurlijk inherent een vorm van druk. Het is ook niet voor niets dat men al die brieven naar iedereen begint te versturen. Dat is evident. Als het niet de moeite waard was om het te doen, zou men zich de postzegels wel besparen. Dat wordt dus wel – wij hebben dat toch zo geformuleerd in ons verslag – gepercipieerd als een vorm van druk.

Mijnheer Geens maakt terecht de bedenking of een magistraat bestand moet zijn tegen druk. Uiteraard moet een magistraat bestand zijn tegen druk. In elk dossier kan er in principe druk zijn. Als ik moet beslissen, op het ogenblik dat ik iemand bij mij heb die ik heb verhoord, of ik die persoon zal aanhouden of niet, dan is er ook druk, want ik moet die persoon in de ogen kijken en zeggen dat hij of zij naar de gevangenis gaat. Dat is ook een vorm van druk, maar natuurlijk moeten wij daartegen bestand zijn. Uiteindelijk blijven magistraten echter ook maar mensen, met alle gebreken van dien, en

als de druk zodanig hoog wordt... Ik kan niet in het hoofd van onderzoeksrechter 1 kijken, maar op een bepaald ogenblik heeft hij wel degelijk ontslag genomen. Laten wij daar wel in wezen. Wat de redenen daarvoor juist waren, moet u desgevallend aan onderzoeksrechter 1 vragen, maar het zou mij niet bevreemden dat de druk die er in dit dossier is geweest, daar toch een rol in heeft gespeeld.

Wij hebben al de vraag beantwoord waarom het federaal parket niet is opgetreden op de zitting. Het was namelijk niet op de hoogte of het was het uit het oog verloren.

Ik kom tot de lange duurtijd en het feit dat er nog altijd geen eindvordering is. Voor alle duidelijkheid, we praten dat helemaal niet goed. We noemen dat ook een disfunctie. Er werd een uitleg gegeven. We hebben die uitleg in ons verslag weergegeven, omdat we uiteraard ook correct willen zijn in onze verslaggeving. We willen de uitleg die we gekregen hebben, niet verhullen.

Er is door het federaal parket inderdaad enorm veel capaciteit en energie gestoken in het dossier met betrekking tot de aanslagen, zowel het onderzoek zelf als de procedure voor het hof van assisen achteraf, en alles ertussen. In de loop van het onderzoek, tijdens de regeling van de rechtspleging en in afwachting van het assisenproces moet er ook heel veel gebeuren, naar slachtoffers toe, met betrekking tot eventuele uitleveringen uit het buitenland van verdachten enzovoort. Men heeft daaraan enorm veel capaciteit besteed. Ik wil dat zeker niet aanhalen als een argument dat deze slachtoffers dan maar een beetje moesten wachten. Helemaal niet, we zeggen duidelijk in ons verslag dat die uitleg voor ons niet voldoende is. Dat is een gedeelte van het verhaal, maar is voor ons niet voldoende.

Ik wil één zaak nog heel duidelijk stellen. Zodra we onze opdracht begonnen zijn, hebben we ons begeven naar het federaal parket. We hebben gezegd dat we graag dat dossier dat bij het federaal parket lag, wilden inkijken. We hebben duidelijk gesteld dat onze werkzaamheden geen vertragingen mochten teweegbrengen in de verdere afhandeling van het onderzoek. Dat wil ik even zeer duidelijk stellen.

We hebben op geen enkel moment gevraagd om het dossier nog een beetje te laten liggen, zodat wij er gemakkelijk aan konden. Als het dossier ondertussen al in verdere fase zou zijn geweest, waarbij de eindvordering was genomen, dan hadden we het fysieke dossier ook op de griffie van de raadkamer kunnen gaan inkijken en we hadden een digitale kopie ter beschikking. Voor alle duidelijkheid, we hebben op geen enkel moment

gevraagd, sinds we ons onderzoek in oktober gestart zijn, om het dossier te laten liggen waar het lag. Dat hebben we zeer formeel gesteld.

Op de vraag over de lijst van personen die niet konden worden verhoord, hebben we al geantwoord.

Er werd gevraagd hoeveel tijd we hebben verloren moet het opzoeken van adresgegevens en dergelijke meer. We hebben zeker niet stilgezeten. We konden wel verder. Er waren mensen die we niet direct konden vinden, maar onze agenda was zeer goed gevuld. Het is niet zo dat we met onze vingers hebben zitten draaien in afwachting van het moment dat we van iemand toch het adres konden achterhalen. We hebben dat gedaan via omwegen, via korpschefs, aan wie we gevraagd hebben of zij nog over adresgegevens beschikten. We vroegen om als de GDPR hen verhinderde om die mee te delen, zelf aan de betrokken personen te vragen om ons te contacteren. Dat is over het algemeen gebeurd, zij het met wat vertraging bij sommigen. Ondertussen konden we wel verder. Het is niet zo dat we daarmee echt tijd hebben verloren in ons onderzoek.

Dan kom ik tot de volgende vraagsteller. Mevrouw Daems, waarom hebben we geen toegang gekregen tot de reservefarde? Op die vraag hebben we al geantwoord. Zijn er wettelijke beletsels met betrekking tot de lijst van personen die werden gehoord? Op die vraag hebben we ook al geantwoord.

Waarom worden sommige personen wel bij naam genoemd, zoals Peter De Waele, en anderen niet? Dat zijn mensen die zelf in de media zijn gekomen. Peter De Waele heeft destijds in *De Morgen* een interview gegeven. Dat is misschien ook een van de redenen, ik weet het niet, waarom de heer Devillé uiteindelijk naar hem is gestapt. Peter De Waele zelf heeft de media-aandacht niet geschuwd. Die naam kunnen we noemen. Andere mensen die nooit de media of de openbaarheid hebben opgezocht, hebben we niet bij naam genoemd.

Heeft het parket-generaal of het federaal parket het onderzoek van de onderzoeksrechter willen dwarsbomen? Als we dat zouden hebben vastgesteld, dan hadden we dat wel in ons verslag geschreven. Voor alle duidelijkheid, de federale procureur was in het begin ook niet bij het onderzoek betrokken. Dat was het lokale parket met daarboven het parket-generaal. Het federaal parket is pas dossierbeheerder geworden op het niveau van het parket vanaf maart 2011. Als wij iets in die zin hadden vastgesteld, dan hadden wij u daar zeker uitdrukkelijk op gewezen. Dat is

onderzoeksvraag 5. Heeft het gerecht moedwillig een doofpotoperatie opgezet? Die antwoorden kunt u terugvinden in ons verslag.

Dan was er een vraag over de vergadering die er is geweest, onmiddellijk nadat de onderzoeksrechter door het parket wordt gevat. Er is inderdaad een bespreking geweest. Uit ons onderzoek blijkt dat de onderzoeksrechter gevraagd werd om zich te begeven naar het kabinet van de procureur des Konings. Daar was ook een van de parketmagistraten, de titularis-dossierbeheerder, aanwezig. Daar kreeg de onderzoeksrechter dan blijkbaar een toelichting over wat van hem werd verlangd, wat het voorwerp van het onderzoek was.

De onderzoeksrechter heeft ons alleszins laten verstaan dat hij in de veronderstelling verkeerde, in de duidelijke overtuiging, dat hij niet alleen beperkt was tot de locatie van het Rijksarchief, waar de dossiers van mevrouw Halsberghe waren, maar dat hij ook op andere plaatsen huiszoeken kon uitvoeren. Hij was daarvan alleszins stellig overtuigd.

Het arrest van de KI van 2012 is zeer vergaand, in die zin dat de KI vaststelt – dat staat in het arrest van de KI, dat zijn niet mijn woorden – dat de onderzoeksrechter moedwillig zijn saisine te buiten is gegaan. Dat is de vaststelling die de KI daar tegenover heeft gezet en dat arrest is in kracht van gewijsde. Wie zijn wij om te zeggen dat de KI wel of niet de juiste beoordeling heeft gemaakt? Dat is een vaststaand feit. Dat moeten we respecteren. Alleszins is de onderzoeksrechter niet gehoord op die zitting van 2012. Dat was ook een van de vragen. Hij is enkel gehoord in het begin, op de zitting van 6 augustus 2010. Achteraf nog wel eens over de verdwenen processen-verbaal, dat heb ik net toegelicht, maar dat had eigenlijk geen uitstaans met de regelmatigheid van de huiszoeken. Over de regelmatigheid van de huiszoeken is hij toen alleszins niet meer verhoord. De KI heeft in het arrest gesteld dat wat haar betreft de onderzoeksrechter moedwillig zijn saisine had overschreden.

Meester Keuleneer stuurt een brief naar de procureur-generaal... Misschien kan mevrouw Daems even toelichten wat haar vraag precies was? Zij is er niet meer? Oké. Ik heb hier wel nog een aantal andere dingen genoteerd.

Dat de procureur-generaal al op 2 juli het dossier opvroeg bij de onderzoeksrechter met het oog op een eventuele wettigheidscontrole, was inderdaad snel. Dat hebben wij ook al de vorige keer gezegd. Ongetwijfeld ging dat snel. Het gebeurde binnen de week. Daardoor zat de onderzoeksrechter een tijd

zonder dossier. We hebben ook de kanttekening gemaakt dat er al een richtlijn was van het College van procureurs-generaal, die pas in voege was getreden. Die refertes vindt u terug in ons verslag. In die richtlijn stond dat men zo snel mogelijk in de loop van de procedure duidelijkheid moet scheppen als er problemen kunnen zijn met onwettige huiszoeken, met onwettig verkregen bewijzen, of wat dan ook. Dat is alleszins de uitleg die ons gegeven werd. Om die reden meende men dat het aangewezen was zo snel mogelijk een initiatief te nemen, maar dat is inderdaad eerder uitzonderlijk. U kunt, als u dat nuttig vindt, daarover zelf vragen stellen aan de procureur-generaal. Dat is de uitleg die we gekregen hebben.

De voorzitter van de KI heeft de brieven van de advocaat niet beantwoord. Voor alle duidelijkheid, het is ook niet zo evident voor een zetelend magistraat om brieven voorafgaand aan de zitting te beantwoorden. Dat heeft in het verleden zelfs al tot problemen geleid. Als men een brief beantwoordt van één partij en men de andere partijen daarover in het ongewisse laat, dreigt men gewraakt te worden. Dan voert men blijkbaar discussies buiten de zitting om, in afwezigheid van andere partijen, en zo meer. Dat is niet zo evident.

Wat we wel hebben willen opmerken, is dat de griffie van de KI minstens had kunnen zeggen: "We hebben uw brief ontvangen, mr. Van Steenbrugge, en we zullen hem voorleggen aan de kamervoorzitter." Bijvoorbeeld. Of door te melden dat de brief aan het strafdossier wordt toegevoegd. Dan kon mr. Van Steenbrugge minstens weten dat zijn brief was beantwoord. Voor de procureur-generaal ligt dat anders, aangezien het parket uiteraard ook een partij is in de zaak. Daarvan hebben wij in ons verslag gezegd dat wij het een disfunctie vinden dat die brief pas weken later werd beantwoord. Eigenlijk waren dat vijgen na Pasen.

De onderzoeksrechter werd niet betrokken in het debat over de onrechtmatigheid van de huiszoeken. Het is een van onze aanbevelingen dat de onderzoeksrechter, indien die het opportuun vindt om door de KI te worden gehoord, zodat zij ten minste haar standpunt kan meedelen, dat moet kunnen. Momenteel is dat niet voorzien in de wet. De wet bepaalt enkel dat de KI de onderzoeksrechter kan vragen om te komen, het omgekeerde niet. Ik kan me perfect situaties inbeelden waarin de onderzoeksrechter graag zijn standpunt verduidelijkt vooraleer de KI de zaak in beraad neemt. Op dit ogenblik heeft de onderzoeksrechter die mogelijkheid niet.

Een vraag die ook enkele keren is teruggekomen, gaat over het feit dat de procureur-generaal na de ontmoeting tot een andere vordering komt.

Iedereen heeft natuurlijk het recht om van mening te veranderen. Enkel een idioot verandert nooit van mening, aldus een gezegde. Voor ons is daarbij echter een en ander opgevallen. Ten eerste natuurlijk het feit dat dit zo kort na de ontmoeting met mr. Keuleneer gebeurde en dat de betrokken parketmagistraat ook bij die ontmoeting aanwezig was. Ten tweede, gedurende een maand daarvoor, van 2 juli tot 30 juli, werd nagedacht over de inhoud van de vordering van 30 juli. Wat is volgens het parket-generaal dan rechtmatig of onrechtmatig uitgevoerd? Volgens het parket-generaal zouden drie specifieke onderzoekshandelingen onwettig zijn, namelijk het openen van gesloten briefwisseling, de inbeslagname van de dossiers van de heer Devillé zonder de toelating van de betrokken personen en de huiszoeking bij de commissie-Adriaenssens, met alles wat daaruit is voortgevloeid. Die drie specifieke zaken waren problematisch voor het team van het parket-generaal dat zich daarover gebogen heeft. Voor ons is het frappant dat dertien dagen later een individuele parketmagistraat daar een streep door heeft getrokken en stelde dat voor hem ook alles wat in Mechelen in beslag werd genomen, onrechtmatig was. Wij hebben dat zo ook benoemd in ons verslag, wij vinden dat alleszins een eigenaardigheid. De uitleg die wij daarover gekregen hebben, vonden wij niet bevredigend, zoals ik al gezegd heb.

In maart 2014 werden de burgerlijke partijen opnieuw niet opgeroepen voor een zitting voorgezeten door magistraat X. Dat is inderdaad een vaststelling, wij hebben dat duidelijk gemaakt in ons verslag. Het gaat om een arrest van de KI dat in kracht van gewijsde is getreden. Als Hoge Raad mogen wij grondwettelijk gezien ter zake niet de rol van het Hof van Cassatie spelen. Er is op dat moment geen cassatieberoep aangetekend tegen dat arrest van maart 2014. We zullen dus nooit weten wat het Hof van Cassatie eventueel zou hebben beslist.

Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Dat was toch al nadat de wet was veranderd? Het was daarbij duidelijk dat de burgerlijke partij aanwezig moest kunnen zijn?

Davy Jordens: Absoluut.

Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Ik heb wat last met uw formulering. U spreekt over een disfunctie. Eigenlijk druiste het in tegen de wet die toen bestond. Mag ik dat zo begrijpen?

Davy Jordens: Die woorden kan ik niet in de mond nemen. Wij hebben duidelijk gesteld dat dat een disfunctie is. De wet was inderdaad al gewijzigd. Het gaat er enkel om hoe de KI dat

blijkbaar in 2014 heeft geïnterpreteerd. Het gaat trouwens om drie magistraten in plaats van één magistraat, maar wel voorgezeten door magistraat X. Wij mogen daar als Hoge Raad geen afbreuk aan doen, omdat we de rechterlijke autonomie moeten respecteren. We hebben het wel degelijk een disfunctie genoemd, in tegenstelling tot de twee eerdere arresten. Daar hebben we die term weldoordacht niet gebruikt, omdat de wet toen nog niet was gewijzigd en zo meer. Uiteindelijk is er ook het cassatieberoep geweest dat die arresten heeft vernietigd, wat in dit geval niet is gebeurd.

Koen Geens (cd&v): Mijnheer Jordens, u hebt zonet de rol van de parketmagistraat die in de zomer de vordering uitbreidt, geschetst. Heb ik het goed verstaan dat dat die fiscalist was?

Davy Jordens: Dat is correct.

Koen Geens (cd&v): Ik weet dat u een aantal dingen niet mag zeggen, maar er is de mogelijkheid van druk, met name dat de heer Keuleneer de uitbreiding van de vordering heeft gedicteerd. Het zou ook kunnen dat wanneer ik met iemand spreek, die persoon door met mij te spreken zijn mening herziet. Dat zou kunnen. Dat is mijn probleem. Voor alle duidelijkheid, ik weet over wie we spreken, over een fiscalist en nog iemand. Het belet toch niet dat men van mening kan veranderen zonder dat men zich onder druk gezet voelt. Ik blijf het moeilijk hebben met het feit dat, wanneer er geen document is waaruit iets blijkt, men toch die conclusie trekt.

Ik begrijp heel goed wat er gebeurd is. Het feit dat dat een fiscalist was, is mogelijk ook al een teken. Het is een heel kader. U zegt van alles, maar ik probeer het in te vullen. Dat is het gevaar van zo'n probleem. Daarmee heb ik het moeilijk. Men kan daaruit immers vrij gemakkelijk verkeerde conclusies trekken. Het blijft een opmerkelijk verhaal.

U hebt er een aantal dingen aan toegevoegd die ik nog niet gelezen had en die het moeilijk maken. Ik verander wel eens van mening na lang met een verstandig mens gesproken te hebben.

Davy Jordens: U hebt volledig gelijk. Iedereen kan van mening veranderen, maar dan hadden we graag die uitleg gekregen. We hebben die echter niet gekregen tijdens onze hoorzitting. Waarom moest die vordering gewijzigd worden? Er was op dat ogenblik ook niet per se een aanleiding om dat te doen. Herinner u: het ging eigenlijk om een beroep op artikel 61^{quater}. Die procedure had dus gewoon haar verdere verloop kunnen kennen. In hoofdte van de parketmagistraat zal er waarschijnlijk wel een reden zijn geweest om er een uitbreiding aan te hechten en een tweede

wettigheidscontrole te vragen voor de huiszoeken in Mechelen.

Hilde Melotte: Ik wil daaraan graag nog iets toevoegen. In een van uw vragen hebt u gezegd dat u meent dat feitelijke vermoedens niet thuishoren in een verslag. Wij hebben er echter voor gekozen om zo transparant mogelijk te zijn. Daarover is uiteraard een debat gevoerd. We wilden alle informatie meegeven omdat we dat belangrijk vonden.

Koen Geens (cd&v): U hebt echter al aangevoeld dat ik graag samen met u die magistraat zou hebben ondervraagd. Dat is eigenlijk waarover het gaat.

Davy Jordens: Ik ga verder met de vragen en wil eerst nog een misvatting vermijden. Het is zeker niet de federale procureur die het initiatief genomen heeft om die huiszoeken nietig te laten verklaren, integendeel. Dat was een initiatief van het parket-generaal.

Waarom de kerk zich zo verzet heeft en waarom ze niet heeft meegewerkt, is een vraag die u moet stellen aan de advocaat of aan de betrokken bisschoppen. Wij zijn daar niet op ingegaan, want niemand is verplicht om mee te werken aan een strafrechtelijk onderzoek. Dat is een fundamenteel recht. Ik hoop dat ik geen diplomatiek incident veroorzaak, maar we wonen niet in Rusland. We leven in een Europees land dat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens respecteert. Iedereen is vrij om al dan niet mee te werken aan een onderzoek. Daarover is er geen enkele discussie. Waarom hebben zij niet meegewerkt? Dat zijn vragen die u desgevallend aan de betrokkenen kan stellen.

Op de reactie en tweets van meester Keuleneer zal ik geen commentaar geven.

Mevrouw Gabriëls, u hebt een vraag geformuleerd over de scherpe opmerking die wij over het federaal parket hebben gemaakt. Ik kijk even na hoe de vraag precies luidde. Ze hield verband met de lange duurtijd van het onderzoek en met de procedure voor de KI. Ik heb al aangehaald dat de betrokken parketmagistraat in het verleden echt wel haar strepen heeft behaald en zich heeft bewezen op het gebied van slachtofferbejegening. Ik kan dus zeker niet stellen dat de parketmagistraat in kwestie niet slachtoffergezin zou zijn.

Hebt u burgerlijke partijen gehoord? Wij hebben alleszins advocaten van de burgerlijke partijen gehoord. Ook op die vraag kan ik dus antwoorden. Er is inderdaad een advocaat geweest die ons

heeft aangeschreven en die graag door ons gehoord was geweest. Ik kan in alle eerlijkheid zeggen dat wij over de vraag hebben beraadslaagd en gemeend dat het voor ons onderzoek niet noodzakelijk was de bewuste advocaat te horen, misschien tot zijn of haar spijt. Het is echter zo. Ik herhaal dat wij geen rechtbank zijn. Wij zijn niet verplicht alle partijen aan het woord te laten in een zaak. Dan zouden wij hier vandaag niet hebben gezeten. Wij zouden dan nog bezig geweest zijn met onze verhoren.

In de toekomst vermijden dat gewraakte magistraten toch nog in de zaak zouden optreden, is een van onze aanbevelingen. Persoonlijk verwonderde het mij dat de toenmalige eerste voorzitter van het hof van beroep van Brussel uit de lucht viel, toen we hem confronteerden met het feit dat magistraat X in de KI had gezeteld, hoewel hij zich 14 of 16 maanden eerder had teruggetrokken. Hij wist dat niet. Hij was daarvan blijkbaar niet op de hoogte. Voor hem was de KI iets wat zichzelf moest regelen. Als er problemen waren wegens onverenigbaarheden of wat dan ook, was het zijn mening dat de parketmagistraten dat onderling moesten regelen en zelf een vervanger moesten zoeken. Ik heb het niet vaak meegemaakt, maar het is ook mij overkomen dat een verzoek tot wraking tegen mij werd ingediend. De eerste die van dat verzoek wist, was voor alle duidelijkheid mijn voorzitter. Ik kon ook niets meer doen in die zaak. Ik moest daar afblijven en er moest een andere onderzoeksrechter worden aangesteld om mijn taken onmiddellijk over te nemen. Die situatie verwondert mij toch en het lijkt mij dat er daar een betere registratie en een werkwijze moeten komen om alleszins de korpschef op de hoogte te brengen van het feit dat er een wrakingsverzoek werd ingediend en van het gevolg dat daaraan wordt gegeven.

Ofwel zijn er bewijzen ofwel zijn er geen bewijzen, maar wel indicaties. Dat heeft mijn collega al toegelicht. We vonden het belangrijk om transparant en eerlijk te zijn tegenover u en de bevolking. Wat ons gezegd is, mag geweten zijn. Ook al kunnen we het niet bewijzen, we willen geen informatie achterhouden.

Wat is de reden voor de procureur-generaal om geen inzage te geven? Dat werd ook al toegelicht. De vordering ging veel verder. Ook dat heb ik al toegelicht. Het ging dan specifiek over de huiszoeken in Mechelen. Heeft de Hoge Raad voor de Justitie voldoende tijd gehad? Ik hoef u niet te zeggen dat wij enorm onder tijdsdruk stonden. We hebben heel hard gewerkt. Ik zeg dat niet om onszelf te bewieroken, maar we hebben geprobeerd om u dit verslag zo snel mogelijk te bezorgen. Ook wij zijn echter onderworpen aan

procedures, net zoals deze commissie dat is. Uw verslag zal wellicht ook naar de plenaire vergadering moeten. Er zijn nu eenmaal bepaalde stappen die moeten worden gevolgd. Ook de omvang van het onderzoek als dusdanig was geen sinecure.

Waarom is er sinds 2021 geen vordering genomen? Dat is een vraag die u aan de desbetreffende magistraten of korpschefs moet stellen. Ik hoop alleszins dat dit verslag ervoor zal zorgen dat er nu schot in de zaak komt.

Er zijn nog heel veel vragen, maar ik wil u niet te lang ophouden. De timing van de parlementaire onderzoekscommissie heeft uiteraard een impact gehad op ons. Anders hadden we het misschien wat kalmer aan kunnen doen. Nu hebben wij echt alles aan de kant geschoven en honderden uren gespendeerd aan dit onderzoek. Andere zaken hebben moeten wachten om u dit verslag nog binnen de huidige legislatuur te kunnen bezorgen.

Magistraat X werd verhoord. Hij is vrijwillig gekomen. De reden die hij heeft gegeven waarom hij toch is opgetreden, heb ik u al meegedeeld. Hij beschouwde het blijkbaar niet als een wraking omdat hij zich vrijwillig had teruggetrokken. Hij vond ook dat het over een andere kwestie ging dan de kwestie waarin hij gewraakt was. Dat is zijn uitleg, maar wij volgen hem daar niet in.

Er werd ook gevraagd of er tuchtrechtelijk iets tegen hem is ondernomen. Hij is momenteel geen magistraat meer. Dat zal eventueel door anderen moeten worden bekeken. Wij zijn uiteraard geen tuchtoverste.

Er is ook een vraag gesteld over het feit dat de KI op 9 september nog een oordeel velde in een kwestie die min of meer gelijklopend was – niet helemaal, want op 9 september ging het over de zoekingen in Mechelen en op 13 augustus over Adriaenssens, de gesloten briefwisseling en de dossiers-Devillé. Het cassatieberoep was op 9 september echter nog niet aangetekend door meester Vansteenbrugge.

Er werd ook meermaals gevraagd of, als we de som van de disfuncties maken, het dan niet om meer gaat dan louter disfuncties. Is het dan geen obstructie, vroeg iemand. Zo ver zou ik zeker niet durven gaan. Het is trouwens ook niet aan mij om dergelijke uitspraken te doen. Dat moet het Parlement interpreteren en uiteraard zullen wij ons niet in de plaats stellen van uw conclusies, maar wij hebben de conclusie dat er sprake is van obstructie alleszins niet geformuleerd in ons verslag.

Waarom heeft het OM zich verzet tegen het verzoek tot inzage door de burgerlijke partij? Zoals ik een paar dagen geleden al heb gezegd, heeft meester Vansteenbrugge op een bepaald ogenblik een Franchimontverzoekschrift neergelegd. Dat was in september 2010. Hij trad voor zes verschillende burgerlijke partijen op en voor vier daarvan heeft hij een Franchimontverzoekschrift ingediend om het dossier te mogen inkijken en dat werd door de onderzoeksrechter toegestaan.

De procureur des Konings tekende beroep aan tegen die beschikkingen. Dat kon hij. In principe zegt de wet – dat staat ook in ons verslag – dat de onderzoeksrechter dan moet wachten met het verlenen van inzage en dat de procedure wordt geschorst in afwachting van het arrest van de KI die hierover een oordeel moet vellen. In dezen heeft de onderzoeksrechter dat schijnbaar naast zich neergelegd. Hij heeft inzage verleend aan de advocaat van de burgerlijke partijen en heeft zelfs de termijn tot twee keer toe verlengd, zodat zij uiteindelijk een hele maand hadden om het dossier in te kijken. Het beroep dat door het parket werd aangetekend, was de facto dan ook zonder voorwerp.

Waarom het parket die beslissing om beroep aan te tekenen heeft genomen, moet u misschien ook aan de toenmalige korpschef vragen. Was dat op eigen initiatief? Was dat op instructie van het parket-generaal? Daar durf ik u niet op te antwoorden.

De KI heeft inderdaad geen motivatie opgenomen in zijn arrest waarom de burgerlijke partij niet werd opgeroepen in 2014. In 2010 deed hij dat wel, maar toen is wel degelijk over die kwestie gesproken op de zitting. Daarover is weliswaar niks genoteerd op het zittingsblad. In het arrest over de zitting van augustus 2010 zelf motiveerde de KI wel waarom de burgerlijke partijen niet werden toegelaten. In het arrest van 2014 vinden we daar niks van terug. Er waren op dat moment ook geen burgerlijke partijen aanwezig. Ze waren volledig onwetend. Ze konden daar dus ook niet aan de deur staan om zich toegang te verschaffen.

U vraagt of ik de beslissing van de KI van 2012 normaal vind. Wat ik normaal vind, diet er niet toe. Daarvoor zit ik hier niet. Ik zit hier namens de Hoge Raad voor de Justitie. Ik heb u al geschetst dat wij het een aanbeveling vinden om de onderzoeksrechter de mogelijkheid te geven om zelf te vragen gehoord te worden, zodat er ten minste wat hem of haar betreft een uitleg kan worden gegeven over de redenen waarom hij bijvoorbeeld een huiszoeking heeft laten uitvoeren die gecontesteerd is.

De specifieke parketmagistraat die de gewijzigde

vordering heeft opgesteld op 12 augustus maakte geen deel uit van het multiconfessioneel team. Die was er toen niet aanwezig. Ik weet niet of er ooit nog zo'n multiconfessioneel team werd samengesteld. Dat zou u moeten vragen aan de procureur-generaal zelf. Wij hebben ons uiteraard beperkt tot dit onderzoek. Zo goed ken ik de werking van het parket-generaal ook niet Brussel. Dat zou u desgevallend aan de procureur-generaal of de toenmalige procureur-generaal kunnen vragen.

Is het niet vreemd dat er geen notitie van in het dossier zit? Dat heb ik u ook al uitgelegd. Als het toch om een zodanig delicaat dossier ging, was dat misschien wel aangewezen geweest.

Is er een link tussen het contact en de nieuwe vordering? De heer Geens heeft ook al bedenkingen hierover geformuleerd. We moeten daar toch voorzichtig in zijn. De eigenaardigheden die we hebben vastgesteld, hebben we alleszins opgesomd.

Er werd gevraagd waarom de substituut-procureur de huiszoeken niet wilde bijwonen. De substituut die de zaak in onderzoek had gestoken bij de onderzoeksrechter, werd daags voor de huiszoeken gevraagd om zich beschikbaar te houden om de volgende dag mee te gaan naar de huiszoeken. Zij vernam dus dat er in Mechelen huiszoeken zouden gebeuren. Zij was daar verbaasd over. Zij heeft uiteindelijk beslist om zich daarvan te distantiëren en heeft dus geweigerd om mee te gaan naar Mechelen. Daardoor heeft uiteindelijk een andere parketmagistraat, een eerste substituut-procureur des Konings, de onderzoeksrechter vergezeld. Ik hoop dat dit een antwoord op uw vraag is.

De omstandigheden van de aanwezigheid van de pers heb ik al geschetst.

Dan kom ik aan het gebrek aan overlegstructuren tussen het parket en het parket-generaal. Ik moet daarin voorzichtig zijn. Wij hebben duidelijk in ons verslag gesteld dat er blijkbaar verschillende filosofische opvattingen waren in hoofdte van de procureur des Konings en de procureur-generaal. Of dat nu met zich meebrengt dat er een gebrek aan communicatie of overleg is geweest tussen die diensten, durf ik niet met zekerheid te zeggen. Men moet ongeacht zijn confessionele of filosofische achtergrond op een professionele manier kunnen samenwerken.

De Hoge Raad voor de Justitie heeft de vraag gesteld aan de betrokkenen hoe het komt dat het parket-generaal niet op de hoogte was van die huiszoeken en hoe het komt dat het de dag zelf

uit de lucht kwam vallen. Blijkbaar vond de procureur des Konings dat het niet meer aan hem was. Voor hem was de zaak in handen van de onderzoeksrechter. Hij vond dat het hem niet meer toekwam om op te volgen welke huiszoeken waar gingen gebeuren en wie daarvan eventueel in kennis moest worden gesteld. Voor de procureur des Konings was het duidelijk, hij stak de zaak in onderzoek en het was de zaak van de onderzoeksrechter.

Ben Segers (Vooruit): Hoe was het dan omgekeerd mogelijk dat de procureur des Konings niet op de hoogte leek te zijn van het protocol?

Davy Jordens: Dat is een terechte vraag. Wij hebben daar ook naar verwezen in ons verslag. De commissie-Adriaenssens heeft een bepaalde werkwijze uitgewerkt met het College van procureurs-generaal en het federaal parket, onder auspiciën van de minister van Justitie, die daarover een perscommuniqué had verspreid, niet zo lang daarvoor.

Er was wel degelijk een ontmoeting tussen de federale procureur en de procureur des Konings, de dag voor de huiszoeken, die niet noodzakelijk met deze zaak te maken had, maar het kwam wel ter sprake dat er de volgende dag huiszoeken zouden doorgaan. De federale procureur wist ook niet bij wie of waar. Dat is ook duidelijk uiteengezet in ons verslag. Hij verwonderde er zich inderdaad ook over dat er op dat moment huiszoeken plaats hadden bij hoge geestelijken, wat het beleid dat door het College van procureurs-generaal werd uitgetekend doorkruiste. Blijkbaar was de procureur des Konings daarvan niet op de hoogte. Dat is de uitleg die wij van de federale procureur hebben gekregen.

Zoals gezegd, kon de federale procureur op dat ogenblik niet de instructie geven aan de procureur om daar te stoppen. Laat staan dat de onderzoeksrechter, die een onafhankelijke magistraat is, kon zeggen dat die huiszoeking niet mocht worden uitgevoerd. De federale procureur wist zelf ook niet exact waar die huiszoeken zouden plaatsvinden. Zelfs de procureur-generaal wist het niet.

Koen Geens (cd&v): Maar de federale procureur maakte toch minstens consultatief, toen al, deel uit van het College van procureurs-generaal? Hij was bij dat college aanwezig dat het protocol had aanvaard. Op dat ogenblik, toen hij met de procureur des Konings sprak, wist hij toch perfect – neem ik aan – wat er aan de hand was?

Ik heb het daarstraks al geïnsinueerd. U zegt dat

de wet op de verticale integratie later opnieuw zal worden geëvalueerd, maar het is toch relatief opmerkelijk dat men elkaar zelfs fysiek ziet en dat het excuus van de onderzoeksrechter pas de dag nadien komt. Ik vind dat zelf een zwak excuus. Excuseert u mij dat ik mij die kwalificatie durf te veroorloven. Normaal gaat men dan toch naar de procureur-generaal van Brussel? Daar is heel de miserie begonnen. Het eindigt met het feit dat er nog altijd geen eindvordering is, maar het begint met het feit dat die twee parketten in Brussel, of het derde erbij, op een zakdoek van elkaar zitten. Men kan veel zeggen over de gebouwen van Justitie, maar ze zitten vlak bij elkaar. Dat daarover niet gesproken wordt, dat die signalen niet doorgegeven worden en dat heel het onderzoek daardoor verloopt zoals het verlopen is, dat is toch hallucinant. Daar vind ik in uw aanbevelingen niet veel over terug.

Ik meende dat het parket-generaal toch wat sturingskracht had ten aanzien van het parket in eerste aanleg en dat men minstens alert was, want de zaak-Vangheluwe was pas gebeurd. Iedereen pakte die zaak op wegens de zaak-Vangheluwe. Overall gebeurde er iets, op allerlei verschillende sporen. Dan zou men toch verwachten dat de parketten-generaal de procureurs op de hoogte stellen van wat er gebeurt?

Davy Jordens: U gaat er natuurlijk van uit dat de federale procureur zou weten dat de procureur des Konings de procureur-generaal niet in kennis gesteld heeft, wat wij niet met zekerheid weten. Dus die vraag zou u aan de federale procureur moeten stellen: wist hij dat de procureur des Konings solo slim speelde op dat ogenblik?

Die vraag zou gesteld moeten worden aan de federale procureur.

Koen Geens (cd&v): Ik gooi naar geen van die drie een steen. Ik stel alleen vast dat zij niet gepraat hebben op een moment dat dat vanzelf had gekund.

Davy Jordens: Wij hebben ons alleszins ook verwonderd over het feit daar door die huiszoeking het beleid dat uitgetekend was, helemaal door-kruist werd. Voilà.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Als ik even mag, wil ik daarop inpikken. Er wordt ook verwezen naar het federaal parket, maar op dat moment was het dossier nog niet gefederaliseerd. In die zin zie ik niet onmiddellijk waarom de federale procureur ook al specifieke aandacht zou hebben voor dat dossier. Behalve door zijn aanwezigheid in het College van procureurs-generaal. Hij was immers nog niet gevat.

Davy Jordens: Nee, dat klopt.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): In die zin zie ik ook niet in waarom de federale procureur hier plots al een belangrijke rol zou krijgen, in deze fase.

Davy Jordens: Dat valt eigenlijk te situeren in de context van het embargo. De onderzoeksrechter had de dag voordien een embargo gevraagd. Het is in die context dat de federale procureur bevraagd werd, want hij moest daarvoor zijn toestemming geven volgens de wet op het politieambt. In die context is dat dossier dan allicht besproken. Wij hebben ter zake ook een aanbeveling gedaan, trouwens.

Ik zal nu verder de vragenlijst afwerken en dan gaan we stilaan naar het einde toe.

Er werd gevraagd wat de logische instantie is om een embargo op te heffen. Dat is uiteraard een keuze die de wetgever moet maken. Wie zijn wij om u te zeggen wat de wetgever moet beslissen? Het voornaamste lijkt ons dat er duidelijkheid is. Er is nu wel duidelijkheid gecreëerd. Er is een wetswijziging gekomen, maar die biedt nog geen antwoord op de vraag wie het embargo opheft. Er zijn dus nog mogelijkheden om daarmee iets te doen.

Er werd gevraagd of het realistisch was voor een advocaat om 931 dozen in te kijken. Neen, dat is niet realistisch. Dat heeft meester Van Steenbrugge ook duidelijk gezegd. Hij is gaan kijken en vond een muur waartegen de dozen gestapeld waren. Dat was toen nog op het kantoor van de federale gerechtelijke politie te Brussel. Het was voor hem onmogelijk om die dozen een voor een na te kijken. Hij heeft weliswaar een maand tijd gehad, maar dat volstond niet. Wij moeten daarin realistisch zijn.

Ik wil toch één kanttekening maken. Het is niet zo dat die 931 dozen allemaal belangwekkende documenten bevatten. Daar zaten bijvoorbeeld ook doopkaartjes in en uitnodigingen voor een verlovingsfeest.

Daan Vyverman: Er zat van alles en nog wat in, van rouwbetuigingen tot briefwisseling over het pausbezoek, financiële verslagen, theologische teksten. Noem maar op. Dat was werkelijk het volledige archief van het aartsbisdom.

Davy Jordens: Het feit dat er een selectie gemaakt is, is dan ook niet ondenkbeeldig.

Koen Geens (cd&v): Daarom is de vraag naar

inventarisatie zo belangrijk. Het was beter geweest als de heer Van Steenbrugge een inventaris kon vinden, waarin hij kon zien wat er in die dozen zat. U zegt dat een derde van die dozen grondig en steekproefsgewijs verantwoord geanalyseerd werd. Die kon hij eventueel wel grondig inkijken. Ik wil hem niet verwijten dat hij dat niet gedaan heeft. Als ik voor 931 dozen zou staan zonder inventaris, zou ik machteloos zijn. Dat is de vraag met betrekking tot de organisatie van het dossier. Ik weet niet of daarop een juist antwoord is, maar het is toch wel belangrijk. Uiteraard zat er niet veel met betrekking tot de dossiers van seksueel misbruik in die 931 dozen. Dat zou verbazen, maar ik neem aan dat er dozen bij waren waarin iets zat.

Davy Jordens: Er zijn alleszins 196 processen-verbaal opgesteld over de analyse van wat er ingescand werd.

We hebben het al gehad over de redelijke termijn en de aanslagen, net als over de controle van de KI op de langlopende onderzoeken. Ik kom dan bij de vraag of er personen opnieuw verhoord werden. Indien we meer tijd hadden gehad, hadden we dat allicht wel gedaan. We moesten echter een keuze maken tussen het verslag voor u klaar hebben en mensen herverhoren. U hebt echter als Parlement ook bevoegdheden om mensen te verhoren.

Wel hebben we soms schriftelijk bijkomende vragen gesteld. Wanneer we vaststelden dat er onduidelijkheden waren of wanneer we bijkomende vragen hadden, hebben we die soms nog gesteld, bijvoorbeeld aan onderzoeksrechter 1, maar ook aan andere mensen die we gehoord hebben. We hebben daarop dan ook een antwoord gekregen. Het is dus niet zo dat wij helemaal niet meer bij de mensen zijn gaan aankloppen, maar we hebben dat dan beperkt tot schriftelijke vragen.

Er was ook nog een vraag over wat de heer De Waele gezegd had over het aantreffen van kinderporno. Dat gaat uiteraard over de grond van de zaak, dus ik mag mij niet uitspreken over het feit of er al dan niet sprake is van het bezit van kinderporno. Daar moet ik afblijven. Dat zal later eventueel toekomen aan andere actoren.

Katja Gabriëls (Open Vld): Wanneer u daarnet repliceerde op de heer Geens over die 196 pv's, vroeg ik mij af of u kunt zeggen over hoeveel dossiers dat ging.

Davy Jordens: Volgens het oordeel van de KI werden de 931 dozen voldoende onderzocht aan de hand van de 196 pv's. Een derde van de dozen werd met een steekproef geselecteerd en ingescand. Een gedeelte van de scans was echter niet

digitaal doorzoekbaar, omdat er heel wat handgeschreven documenten waren die men niet zomaar digitaal kan lezen. Men heeft alleszins heel veel moeite gedaan om de geselecteerde dozen maximaal te onderzoeken. De federale politie heeft in die periode ook bijstand gekregen van politiediensten uit andere arrondissementen om voldoende personeel te hebben om de dozen zo maximaal mogelijk te onderzoeken.

Dat gebeurde tot het ogenblik waarop de abrupt-pv's gekomen zijn. Dat staat ook beschreven in ons verslag. Toen er een wrakingsprocedure liep tegen onderzoeksrechter 1 vroeg onderzoeksrechter 2 om de stukken niet verder te exploiteren, gezien de onduidelijkheid, de arresten van de KI. Dan zijn die abrupte processen-verbaal gevolgd, waarbij de speurder in kwestie heeft gezegd dat ze op dat moment de stukken niet verder mocht onderzoeken wegens de juridische onduidelijkheid. Mevrouw Gabriëls, de KI heeft in haar arrest gesteld dat die stukken wel degelijk voldoende duidelijk werden onderzocht. Dat was in 2021.

Er werd een vraag gesteld over de zaak-Ceustermans. Die belangt het onderzoek-Kelk niet aan, dus daar zou ik liever niet op antwoorden, omdat dit ook de privacy van andere mensen aanbelangt. Ze maakt geen deel uit van het onderzoek-Kelk, dus daarom hebben wij daarover niets geschreven in ons verslag.

Zijn er getuigen geweest die de eed moesten afleggen? Mijn collega heeft dat al toegelicht. We hebben ervoor gekozen om de eed niet te laten afleggen. Stel dat er in de toekomst toch nog een gevolg zou komen op het vlak van tucht of misschien zelfs een strafrechtelijk gevolg, dan zouden we een onherroepelijke schending van de rechten van de verdediging hebben begaan door die persoon onder eed te horen. Om die reden hebben we dat dus niet gedaan. Wij weten niet welk verder gevolg ons verslag en uw werkzaamheden zullen kennen; dus we hebben er bewust voor gekozen om de getuigen niet onder eed te verhoren.

Werd het dossier nog voorgelegd aan het parket of het parket-generaal? Ook dat heeft mijn collega toegelicht. Voor alle duidelijkheid, wij hebben aan geen enkele gehoorde persoon of persoon die betrokken is in dit dossier, gevraagd wat hun opmerkingen waren op ons verslag. Wat we wel hebben gedaan, heeft louter te maken met het geheim van het onderzoek en de desbetreffende strafbaarstelling. We hebben aan het federaal parket, dat op dit moment de titularis van het dossier is bij het parket, gevraagd of er bezwaren zijn tegen onze publicatie. Ook de Hoge Raad voor de Justitie kan zich immers strafbaar maken aan

misdrijven, als we zaken zouden publiceren die onder het geheim van het onderzoek zouden vallen. Alleen om die reden hebben wij gevraagd of het federaal parket bezwaar had tegen de publicatie, ook gelet op de rechten van de verdediging en de belangen van het onderzoek. Het federaal parket heeft ons laten verstaan dat het wat hem betreft geen bezwaar had. Men heeft dus niet de kans of de gelegenheid gehad om opmerkingen te formuleren. Dat wil ik toch even duidelijk stellen.

Heeft het federaal parket te weinig middelen om een eindvordering op te stellen? U kunt best aan de federale procureur zelf vragen wat hij daarover kan melden.

Het multiconfessioneel team heeft op 30 juli inderdaad een vordering (...) tegenover de individuele magistraat op 12 augustus. Die magistraat hebben we gehoord. Een en ander is heel snel gegaan, tijdens het gerechtelijk verloop.

Men zou een tegenstrijdigheid kunnen lezen in het arrest van de KI van 2012 ten opzichte van het arrest van 2014. De KI zei in 2012 aan meester Keuleneer dat zijn cliënten de stukken niet terugkregen, maar dat de stukken ter griffie gedeponneerd werden. In 2014 werd beslist dat die stukken wel teruggegeven zouden worden. Dat hebben we ook duidelijk gemaakt in ons verslag.

Hilde Melotte: De heer Geens heeft een vraag gesteld over de verhouding tussen zorg voor de slachtoffers en het luik justitie. Wat ons betreft, hebben wij ons gebogen over de procedure, over hoe die verlopen is, en dat hebben wij van a tot z proberen uit te leggen.

Koen Geens (cd&v): Ik had mijn vraag breed gesteld. Wat is er gebeurd met de dossiers van de commissie-Adriaenssens?

Davy Jordens: Mijnheer Geens, daarop kan ik het volgende antwoorden. Op een bepaald ogenblik heeft de KI besloten dat de dossiers van de heer Adriaenssens niet gebruikt mochten worden. Die huiszoeken werden onwettig verklaard. Aangezien in die dossiers verschillende zeer schrijnende situaties aanwezig waren, bijvoorbeeld mensen met zelfmoordgedachten, heeft het federaal parket gemeend om die in beslag genomen dossiers toch nog eens door te nemen en daarin een selectie te maken van mensen die zij gecontacteerd hebben, waarbij het aan die mensen werd overgelaten om al dan niet toch nog een klacht in te dienen. Sommige mensen hebben dat gedaan en die dossiers werden nog toegevoegd aan het dossier-Kelk. Zeker niet alle slachtoffers die zich bij de commissie-

Adriaenssens gemeld hebben, zijn uiteindelijk nog in het dossier-Kelk aanwezig.

Daan Vyverman: Een bijkomende reden is dat slachtoffers in vertrouwen naar de commissie-Adriaenssens zijn gegaan. Veel van die slachtoffers hebben geen boodschap aan de openbaarheid van hun klacht of van wat zij meegemaakt hebben. In het kader van een gerechtelijk dossier – althans wanneer men voor de rechtbank verschijnt – is die geheimhouding helemaal niet meer van toepassing. Dat is een reden waarom redelijk wat mensen die wel in eerste instantie naar de commissie-Adriaenssens waren gestapt, uiteindelijk niet meer naar het gerecht zijn gestapt.

Koen Geens (cd&v): Het was een van de acht redenen voor federalisering. Het is dus heel gelukkig dat het federaal parket daar proactief een aantal pijnlijke dossiers heeft uitgehaald en dat het die mensen heeft proberen te begeleiden en te geleiden naar operatie-Kelk. Zijn de dossiers teruggegeven aan de heer Adriaenssens? Die andere dossiers – de 931 dozen – waren verschrikkelijk belangrijk, maar hoe zit het met die 475 dossiers?

Davy Jordens: Volgens mij liggen zij nog altijd op de griffie en is de teruggave nooit gevraagd. Zij zijn destijds in beslag genomen en zouden zich daar dus nog moeten bevinden.

Koen Geens (cd&v): Nochtans gaat dat over vertrouwelijke dossiers. Dat is wel belangrijk om te weten.

Davy Jordens: Ja, dat is een terecht aandachtspunt.

Ik ga even verder naar de andere vragen die u nog hebt gesteld.

Wij kunnen uiteraard ook geen negatief bewijs leveren. Ik plaats wel een kleine kanttekening: als onderzoeksrechter heb ik regelmatig ook dossiers van het federaal parket onder mijn hoede gehad. Ik had daarbij wel degelijk de leiding van het onderzoek. Dat waren ook zwaarwichtige en grote onderzoeken, dus ik wil toch even een lans breken voor de onderzoeksrechters. Een onderzoeksrechter die dat niet doet, zou tekortkomen aan zijn verplichtingen.

Er waren nog andere vragen. We hebben al toegelicht hoe de pers erop is uitgekomen en of er al dan niet een lek was. We hebben het ook al gehad over de reservefarde en over de lange duurtijd van het onderzoek, met de laatste zitting van de KI in 2021 en de vraag waarop men

momenteel wacht.

Mevrouw De Wit, u had ook een aantal vragen. Ik heb al toegelicht dat de werkvoordering bij het parket werd vernietigd, omdat het parket ervan uitging dat het dossier wat hun betrof in 2011 afgehandeld was. Ik heb ook al toegelicht waarom de substituut niet meegaat op huiszoeking. Wat de afgesplitste dossiers van de lokale parketten betreft – dat is trouwens ook een aanbeveling die wij doen – ware het nuttig dat een afschrift van de dossiers die aan de lokale parketten zijn toebedeeld, zou worden toegevoegd aan het dossier-Kelk, omdat dan een volledig beeld kan worden voorgelegd aan de onderzoeksrechter of aan de rechter ten gronde over de eenheid van opzet, de verjaring enzovoort.

Ik denk dat ik alle vragen heb overlopen, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**: Dat is ook mijn mening, tenzij er nog vragen zijn. Ik zie dat de heer Van Hecke en de heer Segers nog vragen hebben.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, ik zal heel kort zijn. Ik dank de sprekers, omdat zij in een dergelijk tempo de vragen hebben beantwoord. Het is op basis van de antwoorden dat ik nog een bedenking heb.

Mensen van de Hoge Raad, ik heb daarnet de vraag gesteld over de aanwezigheid van het federaal parket, dus de federale magistraat, op de KI. Ik vroeg of het over dezelfde parketmagistraat ging. U hebt bevestigend geantwoord. Het ging over dezelfde parketmagistraat. Het ging over de wraking, en of dat al dan niet was geweten. Gaat het in het dossier, zoals het nu nog altijd wordt behartigd op het federaal parket, nog altijd over dezelfde parketmagistraat die ook alle zittingen van de KI heeft bijgewoond, die nog altijd de dossier-beheerder is en dus ook de eindvoordering moet opstellen? Gaat het over dezelfde persoon?

Davy Jordens: Ja, maar die parketmagistraat heeft wel bijstand gekregen van een tweede federale parketmagistraat.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Het gaat om dezelfde persoon. Dus het historisch geheugen zit daar?

Davy Jordens: Inderdaad.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat is heel belangrijk.

Ik heb nog een tweede vraag. Er is over dit dossier

wel eens gezegd dat justitie of de onderzoeksrechter ter zake een *fishing expedition* heeft gedaan. Bij het lezen van het rapport zie ik dat niet staan in de conclusies.

Is er na uw onderzoek volgens uw oordeel al dan niet sprake van een *fishing expedition*?

Davy Jordens: Dat is een vraag die wij helaas of tout court niet mogen beantwoorden. Het betreft een standpunt van een van de partijen, mr. Keuleneer in het bijzonder. Er zijn arresten van de KI geweest, om bepaalde huiszoekingen om die reden wel of niet rechtsgeldig te verklaren. Aangezien er nog een verdere procedure moet volgen, komt het de Hoge Raad niet toe om te zeggen of het al dan niet om een ongerechtvaardigde *fishing expedition* ging. De arresten van de KI zijn er. Ze hebben ook de toets van het Hof van Cassatie doorstaan. Ze moeten dan ook als dusdanig worden gerespecteerd.

Ben Segers (Vooruit): Hartelijk dank voor alle verduidelijkingen. Ik wil nog vier vragen heel kort opnieuw stellen.

Zou u een paar maanden extra tijd nuttig besteed kunnen hebben? Ik stelde de vraag omdat er wellicht een nieuwe onderzoekscommissie zal komen voor het justitiële luik, om daarin te kunnen voortbouwen op uw rapport. Die commissie zal waarschijnlijk niet op de eerste dag na de verkiezingen van start gaan. Stel dat u nog een mandaat zou krijgen van een paar maanden tot aan de start van de commissie, zijn er dan bepaalde zaken die tegen dan nog verder uitgeklaard zouden kunnen worden? Zijn er vragen waarmee u zit die u tegen dan misschien wel kunnen beantwoorden?

Davy Jordens: We hebben een bijzonder onderzoek gestart, maar daarvoor is uiteraard eerst de goedkeuring nodig van onze Verenigde advies- en onderzoekscommissie (VAOC). Door het afleveren van dit rapport hebben we natuurlijk ons bijzonder onderzoek beëindigd. Het zal dan ook aan de VAOC zijn om te beslissen of er al dan niet nog een nieuwe werkgroep moet worden samengeroepen om een vervolg aan dit bijzonder onderzoek te breien. Daarop durf ik niet vooruitlopen. Dat is een collegiale beslissing die zeker niet aan mij alleen toekomt.

De **voorzitter**: Hebt u het gevoel dat u een en ander nog dieper had kunnen onderzoeken of dat u nog meer gedaan zou kunnen hebben, mocht u meer tijd gehad hebben? Was dat uw vraag, mijnheer Segers?

Ben Segers (Vooruit): Dat is zeker zo. Er was

natuurlijk ook druk door onze timing. Mogelijk zijn er daardoor zaken niet bekeken kunnen worden.

Davy Jordens: Het ware altijd nuttig geweest om bepaalde mensen nog eens te verhoren of om de personen die we uiteindelijk niet konden bereiken of die niet gekomen zijn, opnieuw aan te schrijven. Is dat gigantisch veel werk waaraan wij nog maanden zouden moeten bezig zijn? Dat denk ik niet. We hebben echt wel geprobeerd om te doen wat we moesten doen voor u.

Ben Segers (Vooruit): We kennen de rol van magistraat X in de arresten van het KI van 13 augustus en 9 september 2010 en maart 2014, maar duikt hij nog ergens anders op doorheen de procedure?

Davy Jordens: Dat is een goede vraag. Ik ben dat inderdaad uit het oog verloren. Ik zal het nog even schetsen. Eigenlijk waren er op dat ogenblik twee KI's in Brussel: een volledig Franstalige KI en een tweetalige KI. Ondertussen zijn er misschien wat wijzigingen. Magistraat X was de vaste voorzitter van de tweetalige KI. De Nederlandstalige zaken kwamen sowieso bij hem terecht, wat ook kan verklaren waarom de eerste arresten van de KI's van een KI afkomstig waren die door hem werd voorgezeten. Na de casseringen moesten die KI's in een andere samenstelling oordelen en werden er andere magistraten gezocht. Het feit dat de wettigheidscontrole die door het federaal parket werd aangespannen vanwege de verdwenen pv's opnieuw bij hem terechtkwam, is ook niet geheel onlogisch, vermits hij de enige vaste of gebruikelijke voorzitter van de Nederlandstalige KI was. In 2014 was hij dat nog altijd. Moeten we daar per se een complot achter zoeken? Dat denk ik niet. Er zijn maar twee KI's en de andere was zuiver Franstalig.

Ben Segers (Vooruit): Hoe zit het dan met de wrakingsverzoeken in verband met de onderzoeksrechters?

Davy Jordens: Die beoordeling komt niet bij de KI terecht, maar bij een burgerlijke kamer van het hof van beroep. Dat zijn burgerlijke rechters. Ik denk dat het de 17de kamer van het hof van beroep van Brussel was. Er waren drie raadsheren die moesten oordelen over de vraag of de onderzoeksrechter al dan niet moest worden gewraakt. Daar heeft hij ook geen hand in gehad.

Ben Segers (Vooruit): Dan kom ik aan de derde van mijn vier vragen over de communicatie van het federaal parket van september 2023. Over het clandestiene hebben we het genoeg gehad, maar wat het federaal parket daar ook nog zegt, is dat het eenzijdige procedures betrof. Ik blijf dat raar

vinden, gezien cassatie. We kunnen discussiëren over 2014, maar toch niet over wat eraan voorafging. Wat vindt u van de communicatie van het federaal parket?

Davy Jordens: Dat is het standpunt van het federaal parket. Dat heeft de vrijheid om te communiceren wat het meent te moeten communiceren, net zoals de advocaten dat mogen. Het federaal parket is een partij in de zaak. Het zal later aan anderen zijn om te oordelen of alles wat in het perscommuniqué stond, terecht was of niet.

Ben Segers (Vooruit): In verband met de inbeslagname had ik nog de vraag of het lopende onderzoek in gedrang zou komen door de inbeslagname. Ik denk dat ik het goed heb begrepen, wanneer ik zeg dat gezien de federalisering van het onderzoek er geen probleem meer is in verband met de mogelijke inbeslagname en het zich mengen in het lopende onderzoek.

Davy Jordens: Bedoelt u de inbeslagname van het eigenlijke strafdossier?

Ben Segers (Vooruit): Van de werkfarden.

Davy Jordens: Ik herhaal wat ik zonet heb gezegd. Ik zal me niet in de plaats stellen van uw diensten. Het is aan u om te beslissen wat u nuttig acht voor uw onderzoek.

De voorzitter: Mijnheer Segers, daar zullen we ons over beraden. Ik heb de vraag al genoteerd.

Ben Segers (Vooruit): Ja, dat lijkt me iets waarover we ons zeker moeten buigen. Er is hier gezegd dat het voor de Hoge Raad moeilijk zou zijn om daarop bewarend beslag te leggen. Wie weet rijzen er dan problemen, mocht de Hoge Raad zich daar vervolgens mee moeten bezighouden. Als we bewarend beslag leggen, kan de volgende onderzoekscommissie zich daarmee bezighouden. Dan kunnen we nog altijd bekijken wat het vervolg moet zijn. Ik vraag dan ook aan u, mevrouw de voorzitter, om dat goed te bekijken en te laten onderzoeken.

De voorzitter: Ik had uw vraag al genoteerd. En die van de heer Van Hecke ook.

Vanessa Matz (Les Engagés): Madame la présidente, j'avais posé une question concernant tous les dossiers, les archives, etc., qui avaient été saisis puis rendus, avec la réponse qui nous avait été formulée par l'archevêché, à savoir qu'il s'agissait uniquement d'archives qui n'avaient rien à voir avec les dossiers d'abus.

Je n'ai pas entendu de réponse à ce sujet. Avez-

vous connaissance du contenu de ces dossiers? Les dossiers qui ont été rendus à l'Église pourraient-ils être intéressants dans le cadre de l'enquête?

Davy Jordens: U vraagt eigenlijk of wat in die dozen zat, uiteindelijk nuttig is geweest voor het onderzoek. Dan begeef ik mij op glad ijs, want dan zou ik moeten spreken over de grond van de zaak, over de vraag of er al dan niet strafbare feiten gebeurd zijn en over wie wel of niet waarvan op de hoogte was. Daar wil ik mij toch voor hoeden, zeker in een openbare vergadering.

Het zal later aan het onderzoeksgerecht toekomen en eventueel aan de rechter ten gronde om te oordelen of wat in die dozen zat en wat geanalyseerd werd door de politie, bijdraagt tot de waarheidsvinding.

Vanessa Matz (Les Engagés): Je ne demandais pas qu'on se prononce sur le fond. Cela fait partie du dossier de manière importante. Vous avez rappelé des épisodes de saisie de ces pièces, les perquisitions, etc. Forcément, il y a eu une procédure sur le fait, qui a été contredite. D'énormes pièces ont été saisies et certaines ont été renvoyées vers l'Église. Il faut qu'on sache s'il y a eu la clarté sur l'ensemble de ces fardes qui ont été saisies. Une partie a-t-elle été effectivement rendue? Une autre a-t-elle été gardée? Vous avez dit que plus de 900 cartons avaient été saisis. Tout a-t-il été rentré?

Daan Vyverman: Van alle stukken die in beslag zijn genomen, is gezegd dat ze nietig waren en ze zijn allemaal integraal teruggegeven aan de kerk. Wat daar precies in zat, maakt het voorwerp uit van de 196 processen-verbaal waarin beschreven is welke dozen er eventueel nuttige informatie konden bevatten. Dat werd geanalyseerd. Voor de rest zaten er daarin, zoals al gezegd, ook heel veel zaken die op het eerste gezicht helemaal niets met de zaak te maken hadden, maar die gewoon deel uitmaakten van het brede archief van de kerk.

Het is van bij het begin de positie van de kerk geweest dat die stukken onterecht in beslag waren genomen en daarom heeft men meteen al alle procedures gevolgd om die stukken terug te krijgen.

De **voorzitter:** Zijn er nog andere vragen? *(Neen)*

Dan dank ik de mensen van de Hoge Raad voor de Justitie voor hun onderzoek, hun aanwezigheid vandaag en de antwoorden die zij ons hebben gegeven. Ik wens u een fijne thuiskomst en een deugddoend weekend.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.50 uur.

La réunion publique de commission est levée à 15 h 50.